

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	47198 Мови (англійська й українська) та комунікація
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47198
Назва ОП	Мови (англійська й українська) та комунікація
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бережна Маргарита Василівна, Городиловська Марія Тарасівна, Чик Денис Чабович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	18.01.2023 р. – 20.01.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/2012-01-16-10-34-06/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitno-naukovykh-prohram
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/2012-01-16-10-34-06/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitno-naukovykh-prohram

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» у ЗВО справляє в цілому позитивне враження. На основі проведених онлайн-зустрічей, аналізу наданих основних і додаткових матеріалів, електронних ресурсів сайту НаУКМА слід зазначити загальну відповідність ОП визначеним критеріям. Програма є «молодою», але викликає зацікавленість у здобувачів освіти та потенційних роботодавців. Науково-педагогічні працівники, що активно займаються науковою діяльністю на всеукраїнському та світовому рівнях, систематично впроваджують результати своєї діяльності при розробці та викладанні авторських курсів. Студентоцентризований підхід реалізується через можливість вільного формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії, а також через їхнє систематичне залучення до опитувань на рівні ЗВО, окремих структурних підрозділів, гаранта ОП та викладачів. Пропозиції здобувачів вищої освіти враховуються при перегляді ОК. Сучасний лінгфонний кабінет та безоплатний віддалений доступ до значних ресурсів Наукової бібліотеки НаУКМА сприяють навчальній роботі здобувачів, науковій роботі здобувачів і науково-педагогічних працівників. ЗВО пропонує викладачам широкі можливості підвищення кваліфікації через власні програми та сертифікаційні курси, а для здобувачів можливості участі в академічній мобільності. Академічна доброчесність є невіддільною складовою культури якості освіти в НаУКМА. Гарант ОП бере активну участь у створенні та реалізації ОП. У підсумку, ОП «Мови (англійська й українська) та комунікація» відповідає всім критеріям якості, має багато сильних сторін, системно реалізує позитивні практики, окремі з яких мають взірцевий характер. Серед перспектив розвитку ОП є подальше розширення публікаційної активності викладачів ОП у впливових філологічних часописах і розвиток власних; підвищення кількості ОК, які викладаються англійською мовою; поглиблення співпраці з українськими академічними науково-дослідницькими інституціями; подальша розробка та реалізація спільних програм академічної мобільності із зарубіжними університетами-партнерами; залучення до викладання носіїв англійської мови; активніше залучення здобувачів вищої освіти до репрезентації результатів науково-дослідницької роботи у форматах виступів на конференціях і наукових публікаціях; розширення співпраці з випускниками ОП, моніторинг їхнього кар'єрного шляху.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП має власний лінгвістично-комунікативний фокус і пропонує систему нормативних ОК, які ґрунтуються на глибокому вивченні лінгвістичних дисциплін англійською та українською мовами, що перебувають на стику міждисциплінарності, та які доповнюються практичними курсами англійської та німецької мов. 2. Автоматична система запису на вибіркові ОК та широкий спектр вибіркових ОК, у тому числі з інших ОП та бакалаврських ОП. 3. У ЗВО проводяться семестрові опитування здобувачів щодо рівня задоволеності навчанням; враховуються потреби здобувачів, зокрема в умовах війни (гнучкий підхід до навчання під час повітряних тривог і постійних відключень електроенергії). 4. Участь здобувачів ОП у віртуальних програмах академічної мобільності та набутті неформальної освіти на онлайн курсах, започаткованих спільно із зарубіжними університетами-партнерами. 5. Структурованість, інформативність, зрозумілість і логічність сайту Приймальної комісії ЗВО для вступників. 6. НПП використовують широке коло форм і методів навчання (групові дискусії, case-studies і peer-editing, індивідуальні та колективні проекти та презентації, круглі столи, аналіз та самоаналіз), надаючи перевагу самостійній дослідницькій роботі здобувачів. 7. Результати науково-дослідної діяльності НПП активно впроваджуються в освітній процес. 8. На ОП є система інформування здобувачів щодо форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання; результати проходження контрольних заходів доступні для здобувачів на платформі е-навчання DistEdu. 9. Систематичне залучення зовнішніх екзаменаторів для проведення атестації здобувачів ОП. 10. НаУКМА має довготривалі партнерські зв'язки із закордонними університетами, завдяки чому успішно реалізовує програми спільної діяльності на даній ОП. 11. ЗВО залучає до аудиторної та позааудиторної роботи професіоналів-практиків; експертів у галузях мовознавства та перекладознавства; представників роботодавців через Ярмарок кар'єри в НаУКМА, яка є дієвою платформою формування професійної траєкторії здобувачів цієї ОП. 12. НПП активно залучаються до внутрішніх курсів підвищення кваліфікації, участі у програмах академічної мобільності та спільних програмах із ЗВО-партнерами. 13. У ЗВО наявна систематична практика матеріального та нематеріального заохочення НПП за здобутки у науковій та професійній діяльності. 14. Належне та змістовне інформаційне й електронне забезпечення ОП, яке постійно оновлюється. 15. Активна освітня, інформаційна, консультативна, організаційна та соціальна підтримка для учасників освітнього процесу, в тому числі через студентські організації.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони та недоліки: 1. Нечітко визначено регіональний ОП. 2. Відсутні нормативні ОК, направлені на формування СК та ПРН у галузях літературознавства, перекладу, та практики. У меті ОП зазначено про підготовку фахівців-філологів, компетентних для роботи в освітній, видавничій, бізнесовій сферах, проте ОК для формування необхідних СК є тільки у варіативній частині. 3. В ОП невраховано професійний стандарт «Викладачі ЗВО». 4. Недостатня кількість годин, спрямованих на практику спілкування англійською мовою, та водночас перевантаження ОК, що викладаються українською мовою. 5. Дисбаланс між аудиторною та самостійною роботою при вивченні більшості нормативних ОК. 6. Не було ухвалено нове внутрішнє Положення після прийняття чинного «Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті РН, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». 7. Небагато здобувачів апробують результати своїх досліджень у формі доповідей на наукових конференціях чи публікацій. 8. Відсутні анотації з окремих ОК і зміст окремих рубрик на сайті ЗВО. 9. Відсутність нормативно

визначених процедур щодо вирішення конфліктів інтересів між учасниками освітнього процесу та щодо оскаржень результатів контрольних заходів у разі наявності у здобувача ВО обґрунтованої поважної причини для перескладання. 10. Випускники та їхні роботодавці не були залучені до процедури обговорення ОНП на спільному засіданні кафедр. Відсутня практика опитування роботодавців. У робочій групі ОНП відсутній представник роботодавців. 11. На засіданні кафедр не обговорюються результати акредитаційних експертиз інших ОП НаУКМА. Відсутня практика публікації отриманих пропозицій після обговорення ОНП. Рекомендації: 1. Конкретизувати унікальність ОНП з урахуванням регіонального контексту в формулюваннях ПРН. 2. Розглянути можливість змін до ОНП, внівши нормативний ОК із перекладу. Розглянути можливість додати практичну підготовку до ОНП, узгодити мету ОНП та зміст нормативних ОК. 3. Збільшити кількість ОК, які викладаються англійською мовою. 4. Унормувати співвідношення годин аудиторної та самостійної роботи. 5. Врахувати в ОНП чинний професійний стандарт «Викладачі ЗВО». 6. Розробити і затвердити нове «Положення про порядок та процедуру визнання в НаУКМА РН, здобутих через неформальну або інформальну освіту». 7. Залучати здобувачів до участі у наукових конференціях і до публікацій. 8. Доповнити представлення ОК на сайті відповідними анотаціями, а також інформацію окремих рубрик. 9. Нормативно врегулювати вирішення потенційно можливих конфліктів інтересів і оскаржень результатів контрольних заходів у разі наявності у здобувача ВО обґрунтованої причини для перескладання позитивної оцінки. 10. Залучати випускників і їхніх роботодавців до формалізованих процедур моніторингу ОНП. 11. Розглядати на спільних засіданнях кафедр питання, які стосуються попередніх акредитацій інших ОП ЗВО. 12. Публікувати на сторінці обговорення проєкту ОНП отримані пропозиції від стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Основні цілі ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» досить чітко сформульовані та передбачають підготовку висококваліфікованих фахівців-лінгвістів, здатних провадити науково-дослідну діяльність, зокрема й інноваційного характеру, в галузі лінгвістики, та компетентних для роботи, пов'язаної як із комунікацією в науковій, освітній, видавничій, бізнесовій сферах, так із міжкультурною взаємодією. Експертна група під час онлайн зустрічей із адміністрацією ЗВО встановила, що цілі ОП відповідають «Стратегії розвитку Національного університету «Києво-Могилянська академія» на 2015-2025 рр. (затвердженої рішенням 28-ї сесії Конференції трудового колективу від 15 вересня 2015 р. (протокол № 29))» (<https://is.gd/mzVuK8>). ОНП корелює з місією НаУКМА, яка передбачає принцип Liberal Arts Education як засадничий для ЗВО і як такий, що дозволяє формувати фахівця з набором компетенцій, що дозволяють бути гнучкими на ринку праці (с. 3 Стратегії). За підсумками аналізу опитувань випускників і зустрічі ЕГ із випускниками, які переважно працюють у сфері копірайтингу та контент-менеджерами, можна констатувати, що набуті знання та компетенції дозволяють випускникам ОНП адаптуватися до сучасних вимог ринку. ОНП вирізняється серед інших ОП за спеціальністю 035 Філологія магістерського рівня українських ЗВО, оскільки робить основний акцент не на традиційній моделі вивчення англійської та німецької мов і перекладу, а на системі нормативних ОК, які ґрунтуються насамперед на глибокому вивченні лінгвістичних дисциплін англійською та українською мовами, які перебувають на стику міждисциплінарності, та які доповнені практичними курсами англійської та німецької мов. Як було зазначено на онлайн зустрічі адміністрації ЗВО з ЕГ президентом НаУКМА С. Квітом, серед перспектив розвитку даної ОНП найголовнішими є подальше розширення публікаційної активності викладачів ОНП у впливових філологічних часописах, а також розвиток власних філологічних часописів. Як зауважили на зустрічі з ЕГ декан факультету М. Ткачук, завідувач кафедри англійської мови Дм. Мазін і гарант ОНП Н. Кобченко, місія ОНП також цілком вкладається у парадигму сучасної філологічної освіти, пропонованої на факультеті, та окресленої у «Стратегії розвитку факультету гуманітарних наук на 2018-2025 рр.» (<https://is.gd/TqjTWU>). ОНП націлена на підготовку майбутніх фахівців, які отримують знання з сучасної лінгвістики внаслідок навчання на ОНП із продуманою послідовністю відповідних мовознавчих ОК, набувають soft skills у академічній спільноті та були б у майбутньому інтегровані у міжнародне середовище.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Як зазначено у відомостях СО, перед започаткуванням ОНП проєктна група консультувалася з фахівцями провідних наукових установ і ЗВО України (Ін-т української мови та Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАНУ, Ін-т філології КНУ ім. Т. Шевченка, КНЛУ, Донецький національний ун-т ім. В. Стуса), проводила зустрічі зі здобувачами ОП

«Англійська мова та українська мова» бакалаврського рівня НаУКМА, де останні висловлювали власні міркування щодо майбутньої ОНП. Відповідна інформація знайшла підтвердження на зустрічі ЕГ з НПП і випускниками. Також на ОНП проводяться щорічно опитування здобувачів, викладачів Центром забезпечення якості освіти та гарантом (результати відповідних опитувань були надані ЕГ як додатковий доказ). На відповідному засіданні від 14.12.2020 р., згідно наданого ЕГ протоколу, було підсумовано процес обговорення змін до ОНП 2020 р., зокрема і обговорення отриманих рецензій від представників академічної спільноти інших ЗВО (КНЛУ, ОНУ ім. І.І. Мечникова, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України), представників роботодавців (ТзОВ «Лайфселл», ТОВ «Транслател», ВД «Темпора»). На засіданні були присутні викладачі кафедр англійської та української мов, здобувачі ОНП, викладач-сумісник О.І. Скопненко (заступник директора з наукової роботи Ін-ту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України), А.О. Мартиненко (редактор ВД «Темпора»), А.К. Колот (освітня студія «Без оцінок»). О.І. Скопненко та А.О. Мартиненко виступили також рецензентами ОНП у 2021 р. було обговорено пропозицію збільшити кількість годин на вивчення ОК «Німецька мова-І» з огляду на визначену спеціалізацію 035.41 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, а також переглянути змістове наповнення окремих ОК. За підсумками обговорення було розширено перелік ВК (<https://is.gd/weWkXY>). За результатами обговорення ОНП у 2022 р., згідно наданого ЕГ протоколу, не було запропоновано жодних змін у структуру чинної ОНП. На засіданні також були присутні і здобувачі обох років навчання ОНП, а також один представник потенційних роботодавців – заступник директора з наукової роботи Ін-ту мовознавства ім. О.О. Потебні НАНУ О.І. Скопненко. Як було зазначено на засіданні гарантом ОНП, здобувачі під час опитування запропонували розширити кількість ВК, а також окремо розширити коло вибіркових ОК, пов'язаних із перекладом. За результатами обговорення у 2022 р. представниками групи забезпечення було ухвалено рішення поступово збільшувати кількість «перекладацьких» ВК, з урахуванням мети ОНП та з попередньою ґрунтовною підготовкою змісту ОК.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз ОНП та її складових засвідчує, що цілі освітньо-наукової програми та програмні результати навчання визначалися з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. На зустрічі ЕГ із викладачами було підтверджено, що група забезпечення постійно здійснює моніторинг новітніх тенденцій розвитку лінгвістики, що результатуються у перегляді та доповненні переліку ВК професійної та практичної підготовки. Під час формування цілей і ПРН ОНП було враховано досвід ОНП «Теорія, історія української мови та компаративістика» НаУКМА, ОП КНЛУ та КНУ ім. Тараса Шевченка, програм Вільнюського університету (Литовська Республіка), Гіссенського університету імені Юстуса Лібіґа (ФРН), Ягеллонського університету (Республіка Польща). Як зазначено у відомостях СО, «досягненню мети та результатів навчання сприяє розташування університету в столиці, де зосереджені органи державного управління, представництва міжнародних організацій і компаній різного спрямування, а отже, відбувається координація управлінських процесів у межах держави та великою мірою забезпечується її представництво у світі» (с. 6). За результатами онлайн зустрічей і відповідно до відомостей СО не зовсім зрозумілим є як саме враховувався регіональний контекст під час формулювання цілей та визначення ПРН. На думку ЕГ, під час оновлення ОНП можна було б у майбутньому більш конкретніше врахувати регіональний контекст і, наприклад, врахувати «Звіт дослідження «Визначення основних напрямів смарт-спеціалізації міста Києва» від 17.10.2019 р. в якому, зокрема, здійснено SWOT-аналіз спеціалізацій за видами діяльності підприємств і установ міста Києва (<https://is.gd/q3e06v>). Також, з огляду на вже встановлені довготривалі партнерські зв'язки з численними зарубіжними університетами (про які неодноразово йшлося на онлайн зустрічах ЕГ із адміністрацією ЗВО та викладачами ОНП), ЕГ пропонує в майбутньому розширити коло зовнішніх стейкхолдерів за рахунок представників зарубіжних ЗВО-партнерів, зокрема Гіссенського університету імені Юстуса Лібіґа (ФРН) та Варшавського університету (Республіка Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Розробники ОНП під час формування цілей і результатів програми керувалися чинним стандартом ВО за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня ВО (наказ МОН № 871 від 20.06.2019 р.) (<https://is.gd/tPDcP4>). Беручи до уваги те, що Стандарт передбачає, що «заклади ВО при формуванні ОП конкретизують визначені компетентності й результати відповідно до певної філологічної спеціалізації та можуть зазначати додаткові» (с. 12). З огляду на конкретний лінгвістично-комунікативний фокус ОНП («Програма реалізує модель лінгвістичної освіти з акцентом на ґрунтовне знання теорії мовної комунікації і на практичне оволодіння навичками наукового дослідження функціонування мовних одиниць, зокрема із застосуванням прагматичного й дискурсивного аналізу, а також на вдосконалення вмінь інтерпретувати, перекладати та створювати різноструктурні й різножанрові тексти українською та англійською мовами.» (с.6-7 ОНП) проектна група вилучила РН стандарту № 8 (Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства) та конкретизувала формулювання РН стандарту № 10, 11, 13, 15, 16, 17. Відповідних змін, за спостереженням ЕГ, зазнали ЗК і СК ОНП. З огляду на визначену спеціалізацію в ОНП «035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» ЕГ пропонує розглянути можливість включення ОК, який би забезпечував реалізацію зазначеного вище РН стандарту № 8. ЕГ також зауважує, що ФК 6 «Здатність вільно користуватися термінологічним апаратом лінгвістики

під час здійснення усної та письмової комунікації українською та англійською мовами у різних сферах діяльності» у «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП» не мала б корелювати із нормативною ОК «Німецька мова-I» (с. 18 ОНП). Також у характеристиці ОНП зазначено, що, з-поміж іншого, об'єктом вивчення є переклад, а до цілей навчання також належить «перекладацький супровід у комплексних і невизначених умовах професійної та науково-інноваційної діяльності, зокрема й на міжнародному рівні» (с. 6 ОНП). З огляду на те, що ФК-5. «Здатність застосовувати поглиблені знання з функційної лінгвістики, прагматики, дискурсології, перекладу, соціолінгвістики для розв'язання професійних завдань», як і ФК 7, передбачає також і поглиблені знання з перекладу, слід розглянути можливість включення нормативного ОК, який би підсилював формування цієї ФК, оскільки жодна з нормативних ОК не є дисципліною з перекладу. Додатковими аргументами на таку зміну слугують наступні: здобувачі можуть не обрати відповідні «перекладацькі» ВК із відповідного переліку й відповідні ПРН із перекладацькою компонентою будуть забезпечуватися частково; результати онлайн зустрічі ЕГ з потенційними роботодавцями, де неодноразово прозвучало їхнє зацікавлення саме у випускниках-фахівцях із перекладу. З огляду на те, що сила буси нормативних ОК чинного ОНП містять окремі теми/питання з перекладу (ОК 1, 3, 6), ЕГ засвідчує загальну відповідність ОП вимогам чинного стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: Цілі ОНП визначені з урахуванням позицій і потреб здобувачів і викладачів ЗВО, представників академічної спільноти інших ЗВО та академічних інституцій (Київського національного лінгвістичного університету, Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України), враховують досвід і тенденції розвитку спеціальності та галузі (зокрема, новітні тенденції розвитку лінгвістики), українських і закордонних освітніх програм (було враховано досвід ОНП «Теорія, історія української мови та компаративістика» НаУКМА, ОП Київського національного лінгвістичного університету та Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, програм Вільнюського університету (Литовська Республіка), Гіссенського університету імені Юстуса Лібіга (ФРН), Ягеллонського університету (Республіка Польща)). ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» вирізняється серед інших ОП українських ЗВО за спеціальністю 035 Філологія магістерського рівня, оскільки має власний лінгвістично-комунікативний фокус і пропонує систему нормативних ОК, які ґрунтуються насамперед на глибокому вивченні лінгвістичних дисциплін англійською та українською мовами, що перебувають на стику міждисциплінарності, та які доповнюються практичними курсами англійської та німецької мов.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: Під час формулювання цілей та ПРН ОНП не взято до уваги регіональний контекст із урахуванням відповідних досліджень ринку праці в місті Києві. Перекладацькі ОК у структурі ОНП є вибірковими, що може стати перешкодою для повної реалізації цілей ОНП та формування ФК 5 і 7. Рекомендації: ЕГ рекомендує під час оновлення ОНП до кінця поточного навчального року конкретизувати унікальність ОНП з урахуванням регіонального контексту в формулюваннях окремих ПРН. З огляду на вже встановлені довготривалі партнерські зв'язки та програми, які реалізуються спільно з численними зарубіжними університетами (Гіссенський університет імені Юстуса Лібіга (ФРН), Варшавський університет (Республіка Польща) та ін.), ЕГ пропонує також розширити коло зовнішніх стейкхолдерів за рахунок представників закордонних ЗВО-партнерів до початку навчального року. ЕГ пропонує розглянути можливість змін до нормативного блоку ОК в ОНП 2023 року, внісши нормативний ОК із перекладу. ЕГ звертає увагу, що в кадровому складі ОНП наявні фахівці для забезпечення відповідної нормативної ОК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі, мета та завдання ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» є взаємозумовленими та відповідними місії та стратегії НаУКМА і факультету гуманітарних наук, визначені з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів на час формування ОНП, враховують досвід і тенденції розвитку спеціальності та галузі, особливості українських і зарубіжних університетських освітніх програм. ОНП загалом дозволяє досягти результатів навчання, визначених вимогами чинного стандарту вищої освіти. Таким чином, підкритерії 1.1. і 1.2 цілком відповідають вимогам Критерію 1. Підкритерії 1.3 і 1.4 відповідають вимогам частково: потребує врахування регіонального контексту під час оновлення ОНП, а також внесення ОК із перекладу як нормативного в структуру ОНП. Виявлені слабкі сторони ОНП не впливають на загальну якість програми та можуть бути оперативно вирішені під час оновлення ОНП і в

робочому порядку. З огляду на часткову невідповідність підкритеріїв 1.3 і 1.4 ЕГ оцінює рівень відповідності Критерію 1 як В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» для денної форми навчання (заочна форма на програмі відсутня) становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія. Обов'язкові ОК спрямовані на опанування компетентностей і ПРН, встановлених ОНП в рамках стандарту. Фокус ОНП спрямований на розв'язання складних спеціалізованих завдань і практичних проблем в галузі лінгвістики та комунікації англійською та українською мовами, а також проведення наукових досліджень. На обов'язкові ОК відводиться 65 кредитів, додатково на виконання кваліфікаційної роботи – 20 кредитів, що становить разом 85 кредитів ЄКТС (70,8% від загальної кількості кредитів ЄКТС ОНП). Вибіркові ОК ОНП становлять 35 кредитів ЄКТС або 29,1% від загальної кількості кредитів ОНП, що відповідає вимогам п.15 ч.1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Практики в ОНП не передбачені. Підсумкова атестація відбувається у вигляді кваліфікаційної роботи (як визначено чинним стандартом), однак у 2022 році у зв'язку зі збройною агресією РФ проти України та відповідними подальшими змінами на нормативному рівні підсумкова атестація проводилася на вибір здобувачів ОНП у вигляді кваліфікаційної роботи чи атестаційного екзамену (п. 4 Наказу №138 від 29.03.2022 року, (<https://is.gd/8jgsMe>)).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП в цілому має чітку структуру; ОК ОНП дозволяють досягнення заявлених цілей та ПРН, відповідаючи ЗК та ФК, спрямованим на забезпечення загальнолінгвістичних, комунікативних і дослідницьких навичок. ОНП є збалансованою за річним навантаженням: по 60 кредитів ЄКТС на першому та другому році навчання. Втім, за навчальним планом на підготовку та захист кваліфікаційної роботи передбачено 20 кредитів, розподілених на 6 тижнів на другому році навчання, що формально складає 20 годин самостійної роботи на день. Під час зустрічі з адміністративним персоналом ЗВО, ЕГ з'ясувала, що фактично робота над кваліфікаційною роботою проводиться з 1-го року і НП не відображає фактичного розподілу часу на опанування цього ОК. На зустрічі з ЕГ керівник Центру забезпечення якості освіти М. Винницький наголосив, що ЗВО свідомий цієї невідповідності та шукає шляхів її врегулювання. Основними ОК, які забезпечують досягнення ПРН (у тому числі володіння академічною українською та англійською мовами), є кваліфікаційна робота, «Комунікативні стратегії», «Теорія мовної комунікації», «Науково-дослідницький семінар», «Лінгвістика тексту». В ОНП зазначені останні зміни, що стосувалися додавання вибіркового ОК до блоку дисциплін професійної та практичної підготовки, а також до блоку ОК вільного вибору студента (відповідно до протоколу засідання Вченої ради ФГН № 12 від 15 грудня 2021 р.), втім відсутні зміни, що стосувалися заміни захисту кваліфікаційної роботи на атестаційний екзамен у весняному семестрі 2022 року (на вибір здобувачів). Відповідно, атестаційний екзамен не включений до переліку ОК ОНП, структурно-логічної схеми, матриць відповідності ОНП. Як визначено «Методичними рекомендаціями з розроблення ОП/ОНП» ЗВО, взаємопов'язаність ОК визначається структурно-логічною схемою, до якої вписані вибіркові ОК. Відповідно, вибіркові ОК включені до таблиць-матриць відповідності ОК компетентностям і ПРН. Інтегральна компетентність відсутня у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП. ОНП концентрується на лінгвістичних і дослідницьких компетентностях і ПРН, передбачених стандартом спеціальності за відповідним РВО, а також запропонованих ЗВО з урахуванням особливостей ОНП. Однак, ОНП не передбачає у нормативній частині ОК, направлених на формування ФК та ПРН у галузях літературознавства, перекладу (як визначає чинний стандарт). У меті ОНП зазначено: «Підготувати фахівців-філологів, компетентних для роботи в освітній, видавничій, бізнесовій сферах» (с. 6); водночас ОК для формування необхідних навичок для цього є тільки у варіативній частині НП. Під час вивчення документів ЕГ зауважила, що НП для вступників 2021, 2022 рр. ухвалено Вченою радою НаУКМА 15.12.21 р, а затверджено 23.02.2022 р. Під час зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом М. Винницький пояснив, що таке запізніле затвердження зумовлене необхідністю вносити певні корективи в НП через зміни у складі НПП і подальшою процедурою проходження НП через Вчену раду НаУКМА.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає об'єкту вивчення та діяльності магістра філології: теорія комунікації та її практична реалізація англійською та українською мовами, які вивчаються відповідно в ОК «Теорія мовної комунікації», «Лінгвістика тексту», «Лінгвістична семантика», «Лінгвістична прагматика», «Комунікативні стратегії», «Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови». Здатність спілкуватися німецькою мовою (як другою

іноземною) забезпечує ОК “Німецька мова-І”. З огляду на специфіку ОНП, серед навичок дослідницької роботи, зокрема з інформаційними технологіями, необхідними у професійній діяльності філолога-дослідника (як зазначив під час зустрічі ЕГ із зовнішніми стейкхолдерами заступник директора Ін-ту мовознавства О. Скопненко), є здатність планувати та здійснювати наукове дослідження, працювати з лінгвістичними корпусами англійської та української мов, що забезпечує ОК “Науково-дослідницький семінар”. Додатково навички роботи з програмним та технічним забезпеченням здобувачі можуть отримати під час роботи в лінгафонному кабінеті, розрахованому на 25 робочих місць. Кабінет використовується для розвитку навичок аудіювання, а також послідовного та синхронного перекладу. З цією ж метою, як зазначив під час демонстрації кабінету ЕГ завідувач кафедри англійської мови Д. Мазін, планується закупівля додаткового програмного забезпечення для Zoom, необхідного для синхронного перекладу. Літературна складова не є об’єктом вивчення за цією ОНП. В ОНП задекларовано «ПРН-12: Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних лінгвістичних питань... широкому загалу, зокрема особам, які навчаються» (с. 12), однак окремих нормативних ОК, спрямованих на формування компетентностей з методики викладання, немає. ОК “Лінгвометодологія”, як зазначено в анотації (<https://is.gd/4ogWlc>), передбачає формування компетентностей, пов’язаних з аналізом, систематизацією, прогнозом та застосуванням певних лінгвальних явищ, здатністю абстрактно, аналітично та креативно мислити тощо. На основі аналізу ОНП, НП, робочих НП, ЕГ визначила, що за ОНП значна кількість нормативних ОК викладаються українською мовою (“Лінгвістика тексту”, “Лінгвістична прагматика”, “Лінгвістична семантика”, “Науково-дослідний семінар”, “Лінгвокультурологія”, “Проблеми дискурсології”). Водночас Стратегією ЗВО на 2015-2025 р. (<https://bit.ly/3UTK8yu>) у п. 2.12 визначено запровадження системи заохочень для сприяння створенню англійськомовних програм, з 2019 р. в ЗВО введено в дію Положення про викладання дисциплін іноземною мовою (<https://is.gd/c7ELLQ>). Випускники ОНП під час зустрічі з ЕГ зазначили недостатню кількість ОК та годин, спрямованих на практику спілкування англійською мовою та водночас перевантаження програми ОК, що викладаються українською мовою. Під час зустрічі з ЕГ, гарант ОНП наголосила на специфіці ОНП, яка зумовлює необхідність глибоких знань української мови, водночас англійська мова має слугувати медіатором для популяризації української мови на міжнародному рівні.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов’язку, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається у ЗВО на основі Положення «Про організацію освітнього процесу в НаУКМА», введеного в дію Наказом № 300 від 14.06.2021 р. (<https://is.gd/lmoPYD>) та Порядку запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою САЗ, введеного в дію Наказом №109 від 07.03.2018 р. (<https://is.gd/cXNAes>). У СО (с. 8) та ОНП (с. 15) зазначено, що здобувачі мають обирати вибіркові курси з двох циклів: 1) 25 кредитів ЄКТС – з-поміж дисциплін професійної та практичної підготовки, які запропоновані в навчальному плані ОНП; 2) 10 кредитів ЄКТС – це дисципліни вільного вибору студента, які він може взяти з НП будь-якої ОП НаУКМА (для магістрів включно з ОП бакалаврського РВО). В індивідуальний план студента нормативні ОК вносяться автоматично, вибіркові дисципліни здобувач обирає самостійно через систему САЗ. Серед дисциплін професійної підготовки в ОП вказані 16 ОК по 4 кредити й лише одна ОК “Німецька мова-ІІ” складає 5 кредитів. Таким чином видається, що “Німецька мова-ІІ” є фактично обов’язковою, адже лише обравши її, здобувач набирає необхідні 25 кредитів. Хоча у Методичних вимогах до структури та змісту НП (<https://bit.ly/3Pr65nO>) визначено, що вибірковий блок ОК становить від 35 кредитів, а на ОК вільного вибору передбачено 10-15 кредитів, під час резервної зустрічі з ЕГ гарант пояснила, що вибір ОК цього блоку може бути скорегований у межах тільки 1-2 кредитів за рахунок ОК вільного вибору. Система САЗ Сервісу запису на вибіркові ОК автоматично відстежує та пропонує здобувачу таку корекцію. Таким чином, якщо здобувач не обирає “Німецьку мову-ІІ”, формуючи блок вибіркових ОК професійної підготовки в обов’язку 24 кредити, у нього є можливість обрати ОК вільного вибору в обов’язку 11 кредитів. У сумі вибіркові ОК складають визначені ОНП 35 кредитів. Втім, ЕГ вважає, що питання кількості кредитів, які можуть вільно перерозподілятися між блоками вибіркових дисциплін потребує формалізації та унормування. В цілому, процедура запису на вибіркові ОК відбувається у декілька етапів, починаючи із реєстрації здобувача в САЗ та попереднього ознайомлення з нормативними та вибірковими ОК, далі відбувається вибір НД з можливою корекцією у випадках, коли заняття з різних дисциплін збігаються у часі за розкладом. У таких випадках у здобувачів є можливість записатися в іншу групу або перезаписатися на іншу дисципліну. Під час зустрічі ЕГ з академічним персоналом керівник відділу по роботі зі студентами Г. Кузьменко продемонстрував принцип роботи системи. ЕГ мала змогу переконатися, що вибіркові дисципліни є різнонаправленими, різними за обсягом кредитів (4-5) та однаковими за формою контролю (залік). Здобувачі освіти та випускники ОНП під час зустрічі з ЕГ підтвердили факт обрання вибіркових ОК у системі САЗ шляхом вільного індивідуального вибору, продемонстрували обізнаність щодо механізму реалізації вибірковості, а також розповіли про вільний вибір тем кваліфікаційних робіт.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП не передбачає практичну підготовку здобувачів у вигляді проходження практики. Під час зустрічі з ЕГ гарант ОНП обґрунтувала відсутність практики як ОК наступним чином: 1) стандарт ВО не визначає практичну підготовку як обов’язковий елемент підготовки здобувача; 2) практичні навички формуються у межах нормативних ОК на семінарських заняттях; 3) навички наукової роботи активно формуються у межах ОК «Науково-дослідницький семінар», окремих вибіркових ОК; 5) з потенційними роботодавцями слід укладати довгострокові договори щодо практичної підготовки здобувачів. ЕГ зазначає, що під час зустрічі з потенційними роботодавцями, більшість з них

(зокрема Л. Байда – начальник відділу ГО «Національна асамблея людей з інвалідністю України», С. Іванько – експерт ТОВ «Лайфселл», О. Скопненко – заступник директора Ін-ту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України) висловили впевненість у важливості практики в освітньому процесі, зацікавленість у здобувачах ОНП як практикантів і готовність їхніх організацій виступити базами практик. Л. Байда підкреслила потребу в фахівцях, здатних створювати тексти спрощеною мовою, працювати зі спеціальною термінологією та знати другу іноземну мову (японську); О. Скопненко наголосив на практиці проведення наукового дослідження, що могло б заохотити випускників до подальшого вступу до аспірантури; С. Іванько зазначив потребу у спеціалістах із розвиненими навичками усної комунікації англійською, українською та турецькою мовами; Б. Стасюк вказав на потребу в перекладачах художніх і публіцистичних текстів. Відповідно до аналізу ОНП і результатів даної зустрічі ЕГ пропонує ЗВО розглянути можливість включити практику до ОНП (як варіант – на базі НаУКМА), з огляду на визначені в ОНП напрямки працевлаштування, зокрема «надавати редакторські, перекладацькі та освітні послуги» (с. 8), для забезпечення яких в ОНП не передбачено окремих нормативних ОК. Ця рекомендація узгоджується з внутрішніми «Методичними вимогами до структури та змісту НП» (<https://is.gd/FolFRy>), які на другому рівні передбачають у розділі 1 (нормативна частина) НП: 1.1. Нормативні НД; 1.2. Практика (с. 4). ЕГ звертає увагу робочої групи ОНП, що у стандарті ВО зазначено, що «магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у ЗВО (за наявності у програмі підготовки циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін та проходження відповідних практик)...» (с. 12) (<https://is.gd/tPDcP4>). Гарант ОНП на резервній зустрічі з ЕГ запевнила, що розгляд цього питання уже розпочався; у планах розвитку ОНП практики є. Додатково гарант повідомила про наявність викладацької практики серед вибіркових ОК, які пропонує кафедра психології та педагогіки. Під час зустрічі із випускниками ЕГ з'ясувала, що ті найбільш задоволені практичними навичками, отриманими під час вивчення ОК «Комунікативні стратегії...», «Редагування перекладу», «Основи семіотики» та ін.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз відомостей СО та інформація, отримана ЕГ під час зустрічі з НПП, свідчать, що навички комунікації (які є фокусом ОНП) англійською, українською та німецькою мовами формуються та розвиваються шляхом використання таких методів навчання як індивідуальні відповіді та групове обговорення, виступ, підготовка презентації та доповідь. Виконання групових та індивідуальних проєктів, взаємне рецензування (peer editing), написання тези сприяють розвитку навичок керувати часом, самостійно приймати рішення, брати на себе відповідальність, бути критичним і самокритичним. Формування навичок спілкування з носіями інших мов, подолання мовного бар'єра, толерантності до інших культур забезпечується залученням до викладання носія мови (ОК «Німецька мова-І») та лекторів із закордонних університетів (ОК «Мовні контакти»). Під час зустрічі з ЕГ гарант ОНП наголосила, що soft skills формуються у ході вивчення всіх ОК. Окрім навичок комунікації також є важливими навички критичного мислення, які формуються в ОК «Лінгвістична семантика», «Лінгвістична прагматика», «Теорія мовної комунікації», «Науково-дослідницький семінар» шляхом представлення НПП здобувачам різних поглядів на одну й ту саму лінгвістичну проблему. Навички самоорганізації розвиваються через формування власної освітньої траєкторії, вибір ОК, самостійне ознайомлення із силабусами ОК. Як зазначила викладач О. Кадочнікова на зустрічі НПП із ЕГ, навички презентації власного дослідження (з використанням сучасних інформаційних технологій та програмного забезпечення), участь у фаховій дискусії та обговорення професійних запитань формуються на кожному занятті ОК «Науково-дослідницький семінар». Викладач А. Онатій додала, що ОК «Лінгвістична експертиза» побудований у форматі case-навчання, що надає здобувачам можливість застосувати весь комплекс попередньо засвоєних дисциплін для розв'язання поставленої проблеми – приклад розвитку навичок критичного мислення, роботи у команді, надання зворотного зв'язку, лідерських якостей тощо. Н. Рудницька зазначила, що ОК «Лінгвометодологія» розвиває навички самоорганізації, саморозвитку та самовдосконалення шляхом формування власних відповідей на запитання щодо цілей та очікувань від курсу. О. Доценко зауважила, що ОК «Проблеми дискурсології» формує навички критичного мислення та самоорганізації шляхом вільного обрання персоналії для подальшого дискурс портретування. Т. Фіногіна зазначила, що ОК «Комунікативні стратегії» розвивають навички effective listening та powerful speaking шляхом застосування TED-конференцій як основи для індивідуальних проєктів, дискусій, круглих столів. У підсумку гарант зазначила, що однією з основних навичок, що формує ОНП, є робота з інформаційними та цифровими технологіями, базами даних, корпусами української та англійської мов, що частково зумовлено дистанційною формою навчання, а також необхідністю проведення пошуково-дослідницької роботи як основної для ОНП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідно до відомостей СО й інформації, представленої в ОНП, чинний професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (затверджений Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 р. № 610 (<https://is.gd/B2RJTa>)) не було враховано. З огляду на те, що в РН ОНП передбачено формування фахівця-філолога як і викладача ЗВО (зокрема ПРН-12. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних лінгвістичних питань, власний погляд на них та обґрунтовувати його як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються), слід передбачити врахування даного стандарту під час оновлення ОНП. Слід врахувати актуальні зміни до національного класифікатора ДК 003:2010 (наказ Мінекономіки «Про затвердження Зміни № 10 до національного класифікатора ДК 003:2010» № 810-21 від 25.10.2021 р.) відповідно до якого зазначений в ОНП 2021 року код КП 231 «Викладачі університетів та вищих навчальних закладів» (с. 8) слід замінити на «Викладачі закладів вищої освіти» (<https://is.gd/zLJgeF>). ЕГ звертає увагу робочої

групи ОНП на те, що наказ Міністерства освіти і науки України від 11.11.2022 року № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» передбачає, що «особам, які здобули ступінь магістра за освітньо-науковою програмою, присвоюється професійна кваліфікація “викладач закладу вищої освіти, дослідник”» (<https://is.gd/4dx3Qc>), що потребуватиме відповідного врахування під час перегляду ОНП у 2023 році.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз нормативної бази ЗВО показав, що Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА (наказ № 300 від 14.06.2021, (<https://is.gd/lmoPYD>)) у п. 6.13 визначає самостійну роботу як основну форму оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений на сам. роботу студента для вивчення НД, визначається НП спеціальності. Положення про самостійну роботу студентів НаУКМА (наказ № 611 від 05.11.2012 р., (<https://is.gd/162zUo>)) у п. 1.2 визначає, що навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, повинен становити не менше ніж 1/3 та не більше ніж 2/3 загального обсягу часу, передбаченого для вивчення конкретної дисципліни. Аналіз НП на 2021-2022 н.р. свідчить, що у блоці нормативних ОК наявне перевантаження самостійною роботою в ОК “Лінгвістична семантика”, “Теорія мовної комунікації”, “Лінгвістика тексту”, “Лінгвістична прагматика” (56 ауд., 124 сам.), “Лінгвометодологія”, “Лінгвокультурологія”, “Проблеми дискурсології”, “Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови” (26 ауд., 64 сам.), “Німецька мова-І” (66 ауд., 144 сам.); загалом за цим блоком кількість аудиторних годин 614, самостійної роботи - 1336, що на 108 годин перевищує встановлені норми. У блоці вибіркових ОК професійної підготовки співвідношення аудиторної роботи до самостійної складає 1:2; тобто самостійна робота становить 2/3 від загальної кількості годин, відведених на вивчення ОК. У блоці вибіркових ОК вільного вибору ОК “Методика викладання англійської мови”, “Критичне читання” мають 26 годин ауд. роботи та 64 години сам. роботи, що порушує вимоги Положення про самостійну роботу студентів НаУКМА та Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів (Наказ № 299 від 14.06.2021 р. (<https://is.gd/FoIfRy>)). На виконання кваліфікаційної роботи передбачено 600 годин сам. роботи, розподілених на 6 тижнів, що становить 20 годин сам. роботи на день та перевищує допустимі норми. Серед контактних годин нормативних ОК на цій ОНП переважають семінарські (268) та практичні заняття (216), що дає можливість покращити практичні навички комунікації та розвинути soft skills, як визначено в ОНП. Під час зустрічі з ЕГ керівник Центру забезпечення якості освіти М. Винницький зауважив, що з огляду на умови воєнного стану ЗВО звернувся до НПП із пропозицією ставитися більш гнучко до питання дедлайнів подання виконаних завдань здобувачами, особливо наприкінці курсу. Опитування, проведене ЗВО у грудні минулого року, показало, що нарікань на переобтяження самостійною роботою від здобувачів не надходило. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ переконалася, що студенти систематично залучаються до опитування (у тому числі щодо самостійної роботи) як на рівні ЗВО, так і на рівні гаранта ОНП та окремих викладачів, можуть вільно висловлювати свою позицію та в цілому задоволені реакцією ЗВО на свої звернення, кількістю завдань самостійної роботи та часу на її виконання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Серед сильних сторін і позитивних практик ОНП у контексті критерію 2 слід зазначити: У ЗВО застосовується електронна система запису на вибіркові ОК та наявний широкий спектр вибіркових ОК, у тому числі ОК з інших ОНП та ОП бакалаврського рівня. ОК, спрямовані на формування та вдосконалення необхідних для філолога, перекладача та дослідника навичок аудіювання, послідовного та синхронного перекладу, забезпеченні необхідним технічним і програмним обладнанням, викладаються у лінгафонному кабінеті, розрахованому на 25 осіб. НПП застосовують широкий спектр методів і форм навчання (групове обговорення, виступ, підготовка презентації, доповідь, групові та індивідуальні проекти, взаємне рецензування, написання тез, case-study тощо), які спрямовані на формування соціальних навичок (комунікації, критичного мислення, презентації результатів власного дослідження, командної роботи, самоорганізації) для підвищення конкурентоздатності випускників ОНП. У ЗВО проводяться семестрові опитування здобувачів щодо рівня задоволеності навчанням; враховуються потреби здобувачів, зокрема в умовах війни (гнучкий підхід до навчання під час повітряних тривог і постійних відключень електроенергії).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: Попри запит роботодавців та визначення практики як нормативного ОК у чинних внутрішніх «Методичних вимогах до структури та змісту навчальних планів», ОНП не передбачає проведення практик. В ОНП не передбачено у нормативній частині ОК, направлених на формування компетентностей та ПРН у галузях літературознавства, перекладу (визначених стандартом вищої освіти). У меті ОНП зазначено про підготовку фахівців-філологів, компетентних для роботи в освітній, видавничій, бізнесовій сферах, хоча формування необхідних СК забезпечуються тільки вибірковими ОК. Серед посад, які може обіймати випусник цієї ОНП, зазначено «викладач університету та вищих навчальних закладів», що має забезпечуватися циклом психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходженням відповідних практик (як вказано у відповідному стандарті). Недоліки: В ОНП невраховано чинний професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (затверджений Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 р. № 610). Випусники ОНП зазначають про недостатню кількість ОК та годин, спрямованих на практику спілкування англійською мовою та водночас перевантаження програми ОК, що викладаються українською мовою. Наявний дисбаланс між аудиторною та самостійною роботою при вивченні переважної більшості нормативних та деяких вибіркових ОК. Рекомендації: Під час оновлення ОНП 2023 р. ЕГ рекомендує розглянути можливість додати різнонаправлену практичну підготовку (філологічну/наукову/перекладацьку/редакторську/викладацьку) до варіативної частини ОНП, врахувавши запити роботодавців і майбутню професійну траєкторію здобувачів. Для врахування вимог стандарту вищої освіти, професійного стандарту, наказу Міністерства освіти і науки України від 11.11.2022 року № 1006 та позиції роботодавців й випусників ОНП 2022 року, слід передбачити у ОНП 2023 р. ОК, направлені на формування компетентностей та ПРН у галузях літературознавства, перекладу, освіти, видавничої справи та бізнесу. Пропонуємо також збільшити кількість ОК, які викладаються англійською мовою, що цілком узгоджуватиметься зі Стратегією розвитку НаУКМА та чинним Положенням про організацію викладання ОК англійською мовою. У НП на 2023-2024 н.р. відповідно до чинного Положення про самостійну роботу студентів НаУКМА необхідно унормувати співвідношення годин аудиторної та самостійної роботи, а також тижневий розподіл кількості годин самостійної роботи, що відводиться на підготовку та захист кваліфікаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП в цілому відповідає Критерію 2: загальний обсяг ОНП відповідає нормативним вимогам в кредитах ЄКТС; ОК поділяються на обов'язкові та вибіркові в обсягах, визначених чинним стандартом вищої освіти (підкритерій 2.1); зміст ОНП відповідає визначеній предметній області (усна та письмова комунікація англійською та українською мовою у теоретичному та практичному аспекті), що дозволяє досягнення заявлених цілей та забезпечення ПРН (підкритерій 2.3); при вивченні нормативних та вибіркових ОК; набуття soft skills реалізується шляхом використання різноманітних форм та методів навчання (підкритерій 2.6); здобувачі мають можливість вільно формувати індивідуальну освітню траєкторію через систему автоматичного запису на вибіркові ОК (підкритерій 2.4). Водночас ОНП має окремі слабкі сторони та недоліки: дисбаланс між аудиторною та самостійною роботою при вивченні нормативних та вибіркових ОК (підкритерії 2.2 та 2.8); відсутність практик в ОНП попри запит роботодавців та визначення практики як окремого ОК у внутрішніх Методичних вимогах до структури та змісту навчальних планів ЗВО (підкритерії 2.5 та 2.2); забезпечення окремих заявлених компетентностей і ПРН вибірковими ОК (підкритерії 2.2 та 2.7). Зазначені слабкі сторони та недоліки ОНП не мають критичного значення та можуть бути оперативно усунені в робочому порядку протягом одного навчального року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» регулюються Правилами прийому на навчання до НаУКМА, розміщеними на офіційному вебсайті Приймальної комісії (<https://is.gd/huA020>). ЕГ переконалася, що правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Під час вступної кампанії 2022 р. конкурсний відбір відбувався за результатами фахового вступного випробування (на місця державного замовлення) та розгляду мотиваційного листа (на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб). Позитивною практикою є структурованість сайту для вступників, зрозумілість і логічність рубрик, а також розробка окремих інформаційних сторінок презентації ОП і «живий» зворотний зв'язок для абітурієнтів (<https://is.gd/FVjZox>). Відповідна сторінка даної ОНП складається з інформаційного профілю програми, інформації про прохідні бали в минулому році, відеопрезентації ОНП, структури НП, потенційних стипендійних програм та контактної інформації координатора набору (координатором у 2022 році була гарант ОНП Кобченко Н.В.) (<https://is.gd/oj4qGQ>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Фахове вступне випробування за ОНП у 2022 р. було покликано визначити рівень професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок із мовознавчих дисциплін «Англійська мова» (Фонетика. Лексика. Граматика) і «Сучасна українська мова» (Фонетика. Лексика. Граматика) та визначити готовність абітурієнтів до засвоєння відповідної ОНП. В умовах воєнного стану в 2022 році фахове вступне випробування відбувалося дистанційно в режимі онлайн на платформі Microsoft Teams (відповідно до додатку 11 до Правил прийому) в формі усного іспиту. Під час іспиту кожен абітурієнт надав відповіді на два теоретичні питання та виконував граматичне завдання, вміщені в обраному ним білеті. Програма фахового вступного випробування затверджена Головою Приймальної комісії 15 травня 2022 року. Програма вступного іспиту розміщена на офіційному вебсайті Приймальної комісії, містить перелік питань, списки рекомендованої літератури та зразок білету, критерії оцінювання, а також алгоритм проведення вступного випробування в дистанційному форматі (<https://is.gd/xtgncf>). Списки рекомендованої літератури містять як класичні філологічні підручники, посібники та монографії, так і новітні праці лінгвістів. Складність питань кореспондує з мовною підготовкою на рівні B2 з англійської мови потенційного вступника. Тож програма також відповідає Програмі єдиного вступного іспиту з іноземних мов, яка створена з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1-B2) (ЄВІ не проводилося в 2022 році). Отже, вимоги до вступників відповідають визначеній меті формування контингенту здобувачів за ОНП. Правила вступу 2022 року враховували складність умов воєнного стану: в разі початку повітряної тривоги вступник на ОНП мав терміново повідомити членів комісії в чаті MS Teams групи. Іспит для цього вступника мав бути скасований, але у вступника була можливість скласти іспит у резервний час згідно з графіком.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО питання, пов'язані з визнанням РН, отриманих в інших ЗВО, регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА», «Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів ВО НаУКМА (нова редакція)», «Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА», «Положенням про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів ВО», «Порядком визнання в НаУКМА здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів ВО» (<https://is.gd/4q6B2X>). Зараз у ЗВО також чинним є «Тимчасовий спрощений порядок оформлення академічної мобільності здобувачів освіти НаУКМА та визнання у НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну та інформальну освіту в умовах воєнного стану» (наказ №135 від 22.03.2022 р.) (<https://is.gd/776Ug6>). Відповідно до відомостей СО з часу започаткування ОНП звернень від здобувачів щодо визнання РН, отриманих в інших ЗВО, ще не було. Під час проведення онлайн зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що здобувачка 2 курсу ОНП В. Барнякова на час вступу була випускницею бакалаврської ОП «Мова і література (німецька)» іншого ЗВО. В ОНП наявна нормативна ОК «Німецька мова-І», що зумовлене логікою спеціалізації. Відповідно до силябусу даної ОК і за підтвердженням гаранта ОНП на резервній зустрічі, у вступника вимагається певний базовий рівень мовної підготовки з німецької мови для досягнення в подальшому рівня мовної підготовки В 1.1 (слід зазначити, що німецька мова не зафіксована як мова викладання у відомостях СО (с. 2), а об'єкти вивчення та основний фокус ОНП (с. 6-7) не передбачають вивчення німецької мови, що в майбутньому потребує текстуальної корекції). На переконання ЕГ, з огляду на зміст відповідної ОК, тут було б можливим перезарахування кредитів відповідно до пункту 7.19 «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (наказ № 300 від 05.07.2021 р.), яким передбачено, що студенти-вступники з інших ЗВО впродовж 10 днів мають право на перезарахування відповідних ОК (<https://is.gd/lmoPYD>). В осінньому семестрі здобувачі ОНП Д. Антонюк, В. Барнякова, А. Петрусь, Д. Петриченко, О. Сайнчук, К. Якименко взяли участь у стипендійній програмі віртуальної мобільності «Ukraine digital» (Гіссенський ун-т імені Юстуса Лібіха) (01.09-31.12.2022 р.) (<https://is.gd/RovDVF>). Після отримання сертифікатів здобувачі матимуть можливість на перезарахування результатів прослуханих семінарів (курсів) відповідно до чинних внутрішніх правил ЗВО. Здобувачка 1 р.н. А. Стрельникова проходить навчання за програмою Erasmus+ у Лінчепінзькому ун-ті (Швеція) у весняному семестр поточного року (ЕГ отримала відповідні підтвердження як доказ). ЕГ зауважує, що на офіційному сайті відділу міжнародного співробітництва представлено чималу кількість актуальних можливостей для участі в академічній мобільності здобувачів, а також допоміжну інформацію для потенційних аплікантів (<https://dfc.ukma.edu.ua/news/p/o>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На час проведення акредитаційної експертизи правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті поряд із «Положенням про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту» (наказ №530 від 30.12.2020 р.) (<https://is.gd/c9fEmf>) регламентуються також «Тимчасовим спрощеним порядком оформлення академічної мобільності здобувачів освіти НаУКМА та визнання у

НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну та інформальну освіту в умовах воєнного стану» (наказ №135 від 22.03.2022 р.) (<https://is.gd/776Ug6>), що визначено у п. 2 даного тимчасового порядку. На період воєнного стану Тимчасовий порядок значно спрощує визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами ЗВО (усунуто додаткову атестацію, ОК перезараховуються у максимально можливному обсязі, не беруться до уваги терміни визнання відповідно здобутих результатів тощо). Відповідно до відомостей СО з часу започаткування ОНП звернень від здобувачів щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ще не було. ЕГ не було надано підтверджуючих доказів щодо випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Відповідно до наданих доказів, здобувачі ОНП активно брали участь в онлайн «Осінній школі “Społeczne wyzwania współczesnej humanistyki”» минулого року внаслідок співпраці кафедр української мови НаУКМА та україністики Варшавського ун-ту, що, за визначенням гаранта ОНП, можна віднести до набуття неформальної освіти. На онлайн зустрічі з ЕГ здобувачка 1 р.н. ОНП М. Бочай розповіла, що під час навчання на аналогічній ОП на бакалаврському рівні у НаУКМА з окремих ОК викладачі заохочували проходження онлайн курсів на платформі Coursera з метою подальшого перезарахування. Також було з'ясовано, що окремі здобувачі зараз проходять приватно відповідні онлайн курси чи мають такий досвід (здобувачка 1 р.н. В. Кондратюк, здобувачка 2 р.н. К. Якименко) та мають досвід неформалізованого перезарахування викладачем за певною ОК у літньому триместрі 2021-2022 р.н. (здобувачка 2 р.н. К. Якименко). Щоправда, за результатами онлайн зустрічі зі здобувачами, ЕГ констатує, що здобувачі не орієнтуються у чинному «Тимчасовому спрощеному порядку...». З огляду на те, що «Положення про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту» (наказ №530 від 30.12.2020 р.) на даний момент також застосовується, ЕГ пропонує ухвалити його нову редакцію з огляду на чинний «Порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (Наказ МОН від 08.02.2022 р. № 130 зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.03.2022 р. за № 328/37664) (<https://is.gd/5sPCZr>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильна сторона: Участь здобувачів ОНП у віртуальних програмах академічної мобільності та набутті неформальної освіти на онлайн курсах, започаткованих спільно із зарубіжними університетами-партнерами. Позитивною практикою є структурованість сайту Приймальної комісії ЗВО для вступників, зрозумілість і логічність рубрик, а також розробка окремих інформаційних сторінок презентації ОП і «живий» зворотний зв'язок для абітурієнтів. Також позитивною практикою є впровадження у ЗВО «Тимчасового спрощеного порядку оформлення академічної мобільності здобувачів освіти НаУКМА та визнання у НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну та інформальну освіту в умовах воєнного стану» з огляду на форс-мажорні обставини, в яких перебувають учасники освітнього процесу в часі російсько-української війни.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: Відсутня практика звернень від здобувачів ОНП щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, попри їхню активну участь у здобутті відповідних результатів. Недоліки: Не застосовано в конкретному випадку «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» для реалізації права здобувача на перезарахування попередньо отриманих кредитів ОК в іншому ЗВО. Не було ухвалено нову редакцію внутрішнього «Положення про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту» після прийняття чинного «Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (Наказ МОН від 08.02.2022 р. № 130). Рекомендації: З 2023 року ЕГ рекомендує на даній ОНП послідовно дотримуватись чинного «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА», яким передбачено, що студенти-вступники з інших ЗВО впродовж 10 днів мають право на перезарахування відповідних ОК. Також слід на початку весняного семестру поточного навчального року ознайомити здобувачів ОНП із чинним «Тимчасовим спрощеним порядком оформлення академічної мобільності здобувачів освіти НаУКМА та визнання у НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну та інформальну освіту в умовах воєнного стану» на відповідному семінарі або вебінарі, оскільки це може послугувати додатковим стимулом для мотивації здобувачів до звернень щодо участі у відповідних процедурах визнання. ЕГ також пропонує у поточному році ухвалити нову редакцію «Положення про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту» (наказ №530 від 30.12.2020 р.) з огляду на чинний «Порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (Наказ МОН від 08.02.2022 р. № 130).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на те, що в НаУКМА чітко задокументовані й оприлюднені на офіційному вебсайті Приймальної комісії ЗВО правила прийому на навчання на ОНП та визначена прозора тимчасова процедура визнання результатів навчання, здобутих внаслідок академічної мобільності та в неформальній освіті в умовах воєнного стану, експертна група оцінює підкритерії 3.1 і 3.2 як такі, що повністю відповідають рівневі відповідності. Підкритерій 3.3 відповідає Критерію 3 частково, оскільки було не дотримано внутрішніх нормативних правил щодо перезарахування кредитів здобувачеві (випускниці з іншого ЗВО) ОНП. Підкритерій 3.4 також відповідає вказаному Критерію частково, оскільки попри активну участь здобувачів у здобутті неформальної освіти (зокрема, завдяки співпраці НаУКМА із Варшавським університетом), відповідні результати не було перезараховано. Також здобувачам ОНП, які активні в проходженні онлайн курсів на освітніх платформах, не відомо про чинні внутрішні нормативні процедури спрощеного порядку визнання результатів навчання, здобутих через неформальну та інформальну освіту в умовах воєнного стану. Зазначені недоліки є несуттєвими й можуть бути усунені у визначені вище терміни.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Положення «Про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (Наказ № 300 від 14.06.2021 р., (<https://is.gd/lmoPYD>)) регламентує форми та методи навчання і викладання на ОНП. Основними формами (п. 6.1) є навчальні заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи тощо. Основними видами навчальних занять (п. 6.2) є лекція, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття, консультація, офісна зустріч. Аналіз наданих ЗВО матеріалів та інформація, отримана від НПП під час онлайн зустрічі, свідчать про використання НПП різних методів і форм викладання: групових дискусій, case-studies і peer-editing, індивідуальних і колективних проєктів і презентацій, круглих столів, аналізу та самоаналізу. Вільне використання методів і форм викладання, застосування при розробці навчально-методичних матеріалів результатів наукової роботи та підвищення кваліфікації підтверджено НПП у ході зустрічі з ЕГ. Під час зустрічі здобувачі підтвердили, що можуть вільно формувати ІОТ, реалізовувати право на академічну мобільність (у тому числі віртуальну), обирати наукового керівника та тему для досліджень, представляти отримані результати на конференціях. Відповідно до наданих ЕГ результатів опитувань, якість ОК ОНП в осінньому семестрі 2022-2023 н.р. оцінена здобувачами за 14 критеріями від 4.00 до 5.00 балів (за 5-бальною системою), при цьому пункт про використання авторських концепцій викладача у ході курсу переважно отримав оцінку 5.00. Застосування форм і методів навчання, які засновані на самостійній дослідницькій роботі студента, мають системний характер на ОНП (як підкреслила під час зустрічі з ЕГ викладач О. Моїсеєнко). ОК «Теорія мовної комунікації», «Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови», «Науково-дослідницький семінар» та ряд інших передбачають виконання здобувачами індивідуального (та/або групового) дослідницького проєкту. Ця практика зберігається і під час дистанційного навчання в умовах війни, що сприяє набуттю навичок публічного виступу, ведення дискусії та аргументації своєї позиції. В умовах повітряних тривог і постійного відключення електроенергії здобувачі розміщували свої презентації на освітній платформі, щоб з результатами можна було ознайомитися в асинхронному форматі. Гарант ОНП наголосила, що пошукові завдання також передбачають самостійні мінідослідження, наприклад, в ОК «Лінгвістична прагматика» на одному із занять здобувачі створюють корпус референцій певної публічної особи або порівнюють модальність застережних написів в україномовному та англійськомовному містах. Втіленню принципів академічної свободи сприяє практика викладання одного ОК різними викладачами: наприклад, ОК «Науково-дослідницький семінар» проводять у 3-х семестрах О. Кадочнікова, О. Моїсеєнко та Н. Кобченко. Це дає можливість здобувачам спілкуватися з дослідниками, кожен з яких спеціалізується у різних напрямках лінгвістики, глибше ознайомитися зі специфікою та методами дослідження певної вузької галузі.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На кафедрах української та англійської мов наявна практика розміщення силабусів ОК виключно на внутрішній освітній платформі DistEdu, наповнення якої було продемонстроване ЕГ під час огляду МТБ. Під час зустрічі з НПП і здобувачами ЕГ переконалася, що здобувачі отримують інформацію щодо організації, форми, змісту та результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання із силабусів і методичних матеріалів до ОК, оприлюднених в освітньому середовищі ЗВО DistEdu (<https://is.gd/Amdiv1>). Під час зустрічі з допоміжними структурними підрозділами ЕГ мала змогу переглянути наповнення сторінок ОК у навчальному середовищі DistEdu. Відкритим ресурсом отримання інформації щодо нормативних та деяких вибірковок ОК, які пропонуються для вивчення, є короткі анотації на сайті ЗВО (<https://is.gd/RLHDQx>) (розділ «Інформаційний пакет ЄКТС»). ЕГ звертає увагу на те, що в окремих нормативних і варіативних ОК відсутні анотації: «Теорія мовної комунікації» (<https://is.gd/RNIoL5>), «Науково-дослідницький семінар» (<https://is.gd/t2MP5u>), «Лінгвокультурологія» (<https://is.gd/P7btzK>), «Проблеми дискурсології» (<https://is.gd/gtVD1R>), «Методика викладання англійської мови» (<https://is.gd/pKu5yr>) та ін. Окремі анотації складають 1-2 речення. Положення про критерії оцінювання знань здобувачів (Наказ № 643 від 29.12.21 р., (<https://is.gd/mKJDJU>)) передбачає вимоги до рівня досягнення запланованих ПРН та рівня сформованості ЗК і ФК. Критерії оцінювання розробляються викладачем на основі цього положення, оформлюються у вигляді складової

силабусу та доводяться до відома здобувачів на першому занятті. Під час зустрічі ЕГ переконалася, що здобувачі ознайомлені з поняттям “силабус”, розуміють його призначення та знають, що силабуси розміщені на відповідній сторінці ОК. Здобувачі ОНП підтвердили, що надана у силабусах інформація є для них доступною, зрозумілою і своєчасною. Пункт 10 опитування здобувачів “Оцінювання відповідало зрозумілим критеріям, як передбачено у силабусі”, яке було надане ЕГ як додатковий доказ, оцінений переважно 5.00. На початку війни відповідно до чинного законодавства ЗВО було прийнято рішення дозволити деяким магістрам 2022 р. замість захисту кваліфікаційної роботи обрати кваліфікаційний екзамен, який передбачав відповіді на два теоретичних запитання з нормативних дисциплін та усну презентацію кваліфікаційної роботи у скороченому вигляді. Як з'ясувала ЕГ, інформація про можливість вибору форми підсумкової атестації, програма кваліфікаційного іспиту та критерії оцінювання були доведені до відома здобувачів вчасно – на початку квітня 2022 р.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час роботи з відомостями СО, додатковими документами, наданими ЗВО, та під час зустрічей з потенційними роботодавцями та НПП ЕГ пересвідчилася, що ОНП має освітньо-науковий фокус, який реалізується через систематичне залучення здобувачів до дослідницької діяльності в рамках ОК. Поєднання освіти й науки визнано основоположним для навчального процесу в Стратегії розвитку ЗВО на 2015-2025 рр. (<https://is.gd/mzVuK8>) та відбувається через ОК “Науково-дослідницький семінар” (упродовж 3-ох семестрів). Практику в наукових центрах здобувачі ОНП не проходять, хоча під час зустрічі з потенційними роботодавцями, заступник директора Інституту мовознавства ім. О.О. Потєбні НАН України О. Скопненко зауважив про важливість такої практики, оскільки такий вид діяльності здатний заохотити студентів до продовження наукової діяльності та вступу до аспірантури. Здобувачі залучені до роботи з підготовки, оформлення та презентації наукового дослідження з подальшим обговоренням і корекцією проміжних результатів. Аналіз тем кваліфікаційних робіт показав, що дослідження виконані у галузях порівняльного мовознавства та перекладознавства, на матеріалі класичних і сучасних творів і на основі корпусів української та англійської мови. Окремі здобувачі ОНП у 2020-2022 рр. відповідно до наданих доказів ЕГ, проводили апробацію досліджень у вигляді доповідей на конференціях (<https://is.gd/bZaler>), (<https://is.gd/oFgocU>), (<https://is.gd/54ZHxU>). Випускниця ОНП 2022 року О. Подволоцька опублікувала статтю (<https://is.gd/bZaler>). Під час зустрічі з НПП ЕГ пересвідчилася, що викладачі активно удосконалюють зміст ОК, застосовуючи власні наукові розробки та публікації, а також результати, отримані в результаті підвищення кваліфікації. Так, О. Доценко у 2022 р. проходила стажування в Ін-ті української мови та впроваджує набуті знання в зміст ОК “Проблеми дискурсології”. О. Моїсеєнко (ОК “Теорія мовної комунікації”) застосовує результати спільних з Д. Мазіним публікацій “Framing KYIVAN RUS' in Modern American Media” та “Маніпулювання образом «Київської Русі» в англомовних публікаціях російського медіа ресурсу Russia Today”. Н. Рудницька зазначила про використання результатів докторської дисертації у викладанні ОК “Лінгвометодологія”. Н. Кобченко зауважила про перспективи ОНП у цьому аспекті: О. Кадочнікова цього року пройшла підвищення кваліфікації в британському університеті й планує наступного н.р. викладати одну із вибіркових ОК англійською мовою. З огляду на основну мету та фокус ОНП ЕГ пропонує апробацію кваліфікаційної роботи зробити обов'язковою. Це б дозволило також підсилити формування ФК-6. «Здатність вільно користуватися термінологічним апаратом лінгвістики під час здійснення усної та письмової комунікації українською та англійською мовами у різних сферах діяльності» та ФК-8. «Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі лінгвістики», визначених в ОНП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Система перегляду змісту ОК регулюється Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти (Наказ № 299 від 06.07.2018 р.), згідно з яким, питання, пов'язані з переглядом, оновленням, вдосконаленням, створенням нових навчальних курсів та ОП розглядаються на засіданнях кафедр (щонайменше раз на рік), факультетів та Вченої ради НаУКМА. Кафедри можуть ініціювати такі розгляди з власної ініціативи чи внаслідок результатів студентських опитувань, а також зовнішніх стейкхолдерів. Під час зустрічі з НПП та аналізу силабусів ОК ЕГ пересвідчилася, що викладачі активно оновлюють зміст ОК, які вони викладають, імплементуючи в ОК результати своїх наукових досліджень, підвищення кваліфікації, роботи у якості опонентів на захисті дисертацій, членства у редколегіях наукових видань, стажування тощо. Аналіз зведеної інформації про викладачів ОНП та силабусів ЕГ показав, що О. Моїсеєнко використовує матеріали свого навчального посібника “Магістерська робота з перекладознавства: від теорії до практики” (2017), викладаючи ОК “Науково-дослідницький семінар”, публікації “Мовні аспекти концептуалізації збройного конфлікту на сході України (2014-2017) в австралійському медійному дискурсі” та “Untranslatable German Word Schadenfreude in English Media Discourse in the Context of World Englishes”, викладаючи ОК “Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови”; Т. Фіногіна використовує навчально-методичний посібник “Language and Communication” при викладанні нормативного ОК “Комунікативні стратегії”; Н. Ясакова використовує публікації “Verbal indicators of linguistic and cultural identity (Personal pronouns as the example)” та ін. при викладанні ОК “Лінгвістична семантика”; Н. Кобченко використовує публікацію “Семантико-прагматичний потенціал прецедентного висловлення в українському масмедійному дискурсі” при викладанні ОК “Лінгвістична прагматика”. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ переконалася, що студенти мають вплив на зміст та методи навчання. Наприклад, “Німецька мова-І” викладається у змішаній групі, адже на ОНП можуть вступити як здобувачі, які мали попередній досвід вивчення німецької мови на бакалавраті, так і ті, хто вивчав іншу іноземну мову, або вивчав тільки англійську. Здобувачі звернулися до гаранта ОНП із пропозицією збільшити кількість годин

на опанування теорії, оскільки ОК попередньо викладав носій мови, а здобувачі потребували пояснення матеріалу українською мовою. Пропозиція була задоволена шляхом збільшення годин на теоретичну підготовку, яку забезпечує україномовний викладач; розмовну частину викладає носій мови. Також здобувачі можуть оцінити нормативний ОК за п. 12 опитування щодо якості ОК ОНП “Рівень складності курсу відповідає рівню вмінь та навичок студентів заявленого року навчання”. Нормативні ОК отримали переважно отримані оцінки 5.00 (за п’ятибальною системою) за останнім опитуванням, яке провів Центр якості освіти минулого року.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інформування про можливості реалізації міжнародної академічної мобільності здійснюється через сайт відділу міжнародного співробітництва ЗВО (<https://dfc.ukma.edu.ua>), де розміщена інформація для здобувачів та НПП ЗВО, і для тих осіб, хто хоче відвідати НаУКМА в рамках академічної мобільності. Інформація на сайті актуальна та постійно оновлюється. Положення про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів ВО (Наказ №289 від 10.09.2020 р.) встановлює порядок організації участі у програмах академічної мобільності для учасників освітнього процесу ЗВО, у тому числі здобувачів за другим (магістерським) рівнем освіти. Участь у програмах академічної мобільності для НПП регулює Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників (Наказ № 532 від 30.12.2020 р., <https://is.gd/efj51Z>). Серед проблем, з якими стикається ЗВО в умовах військової агресії російської федерації проти України, є обмеження на виїзд студентів-чоловіків за кордон (<https://is.gd/DXfoaO>), що частково компенсується шляхом залучення здобувачів до віртуальної мобільності (<https://is.gd/bwtrRk>). Під час зустрічі з ЕГ директор наукової бібліотеки Т. Чорна підтвердила, що у здобувачів та НПП є безоплатний та дистанційний доступ до ресурсів бібліотеки, у тому числі до наукометричних БД Scopus, SpringerLink та Web of Knowledge. Відповідно до наданих ЕГ доказів, НПП ОНП залучаються до читання лекцій в закордонних університетах: О. Моїсеєнко (Університет Мак’Юена, Канада, 03.11.22), Н. Кобченко (Гельсінський університет, Фінляндія, 2022), О. Доценко, Н. Ясакова (Варшавський університет, Польща, 2021). Завідувач кафедри англійської мови Д. Мазін залучений до викладання вибіркового курсу спільно з Університетом Мак’Юена. У 2022 р., попри військову агресію РФ проти України, було успішно реалізовано спільний проєкт НаУКМА і Варшавського університету “Осінь школа (Spoleczne wyzwania współczesnej humanistyki)”, до якого були залучені викладачі та здобувачі ОНП. Восени 2022 р. здобувачі та гарант ОНП Н. Кобченко взяли участь у спільному проєкті НаУКМА та Гіссенського університету імені Юстуса Лібіха «Ukraine digital». Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами, студентка 2-го р.н. В. Барнякова поділилася досвідом участі в цій програмі віртуальної академічної мобільності, яка відбувалася у вигляді тандем-семінарів упродовж 4-х місяців; серед переваг цього освітнього заходу здобувачка зазначила проведення навчання англійською мовою, а також цікаву тему одного з семінарів “Український Донбас у культурному аспекті”.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: НПП даної ОНП використовують широке коло форм і методів навчання (групові дискусії, case-studies і peer-editing, індивідуальні та колективні проєкти та презентації, круглі столи, аналіз та самоаналіз), надаючи перевагу самостійній дослідницькій роботі здобувачів, що відповідає принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу. Результати науково-дослідної діяльності НПП (монографії, статті, посібники) активно використовуються в освітньому процесі (у тому числі шляхом презентації авторських концепцій викладачів у відповідних ОК). Інформування здобувачів і НПП про широкі можливості реалізації академічної мобільності (у тому числі віртуальної) відбувається через сайт відділу міжнародного співробітництва ЗВО; інформація на сайті актуальна та постійно оновлюється. НаУКМА має зв’язки із закордонними ЗВО-партнерами, завдяки чому реалізує програми спільної діяльності, зокрема віртуальної мобільності. Доступ до міжнародних баз даних Scopus, SpringerLink та Web of Knowledge для викладачів і здобувачів вищої освіти у ЗВО є дистанційним і безоплатним.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недолік: Небагато здобувачів апробують результати своїх досліджень у формі доповідей на наукових конференціях чи публікаціях, що є недоліком з огляду на мету та фокус даної ОНП, формулювання ФК 6 і ФК 8 даної ОНП. Слабкі сторони: Відсутні анотації з окремих нормативних і вибіркового ОК на сайті ЗВО. Попри актуальний запит потенційних роботодавців із академічних науково-дослідницьких установ на ОНП відсутня практика здобувачів у наукових центрах. Рекомендації: ЕГ рекомендує протягом наступного навчального року збільшити відсоток здобувачів ОНП, залучених до апробації власних досліджень шляхом участі у наукових конференціях, а також покращити динаміку кількісного показника публікацій здобувачів. Недолік щодо обов’язкової апробації кваліфікаційних робіт здобувачами може бути усунений до початку наступного навчального року через відповідну корекцію фінальної мети ОК «Науково-дослідницький семінар». Також упродовж весняного семестру поточного навчального року потрібно розмістити передбачені структурою сайту (та наразі відсутні) анотації до нормативних і вибіркового ОК для ознайомлення зі змістом ОК не лише здобувачів і викладачів, а й інших – зовнішніх – стейкхолдерів ОНП. Під час оновлення ОНП 2023 р. ЕГ рекомендує розглянути можливість додати наукову

практику до ОНП як вибіркового компонента, врахувавши зацікавлення роботодавців та освітньо-наукову спрямованість програми.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Підкритерії 4.1, 4.4, 4.5 цілком відповідають вимогам. Викладання ОК є студентоцентрованим і враховує принципи академічної свободи (підкритерій 4.1). Зміст ОК переглядається щорічно з ініціативи НПП чи за результатами опитувань здобувачів (підкритерій 4.4). Завдяки зв'язкам ЗВО із закордонними партнерами, НПП та здобувачі вищої освіти реалізують своє право на академічну мобільність, отримуючи актуальну інформацію через сайт відділу міжнародного співробітництва ЗВО (підкритерій 4.5). Втім, окремі підкритерії відповідають вимогам Критерію 4 частково. На сайті ЗВО деякі сторінки, що мають містити анотації до нормативних та вибірових ОК, порожні, що унеможливує отримання інформації щодо змісту ОК у відкритому доступі. Анотації до інших ОК невнормовані за обсягом і наповненням (підкритерій 4.2). Попри запит роботодавців на ОНП відсутня можливість проходження практичної підготовки здобувачами у наукових центрах (підкритерій 4.3). З огляду на часткову невідповідність підкритеріїв 4.2 і 4.3 ЕГ оцінює рівень відповідності Критерію 4 як В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Здійснення контрольних заходів у межах ОК ОНП задля перевірки досягнення ПРН регулюється насамперед «Положенням про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА» (Наказ № 643 від 29.12.2021р.) (<https://is.gd/W5FpYg>), «Положенням про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти НаУКМА» (Наказ № 250 від 06.07.2022 р.) (<https://is.gd/kiX8aA>). На час проведення акредитаційної експертизи форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти у ЗВО додатково регулюються Наказом № 447 від 25.11.2022 р. «Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану» (<https://is.gd/7PqIzx>). Формами контрольних заходів на даній ОНП є поточний, (підсумковий) семестровий контроль, модульний (тематичний), атестація. Поточний контроль навчальних досягнень здобувачів ОНП проводиться упродовж семестру з метою оперативного отримання об'єктивних даних про рівень сформованості компетентностей та досягнення ПРН із ОК ОП. Відповідно до відомостей СО, поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних робіт, тестів, письмових завдань тощо. Аналіз силабусів ОК і онлайн зустріч із викладачами засвідчує, що формами поточного контролю також є обговорення самостійно виконаних практичних завдань семінару, презентації індивідуальних проєктів (дослідницьких завдань), дискусії щодо викладених у них наукових проблем, аналізу матеріалу, способу представлення тощо, а також проведення тестування з питань семінару на основі самостійно опрацьованих джерел. В окремих силабусах зазначено і рубіжний контроль як окрему форму контролю (ОК «Німецька мова-І»). Силабуси ОК та результати оцінювання доступні для здобувачів на платформі е-навчання DistEdu, що було продемонстроване ЕГ під час огляду МТБ і онлайн зустрічі з представниками студентського самоврядування. Підсумковий контроль проводиться у формах екзамену або диференційованого заліку з конкретного ОК згідно НП та графіку освітнього процесу. «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» додатково також визначає і так званий первинний контроль, який здійснюється за необхідністю на початку вивчення навчальної дисципліни (<https://is.gd/lmoPYD>). Під час онлайн зустрічей із здобувачами було з'ясовано, що первинний контроль з метою з'ясування початкового рівня мовної підготовки здобувачів проводиться на ОК «Німецька мова-І», хоча відповідна інформація відсутня у силабусі. Відповідно до наданих ЕГ зразків анкет опитувань, які проводить Центр забезпечення якості освіти, у перелік питань включено питання щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Відповідно до результатів останнього опитування, наданих ЕГ, практично з усіх нормативних ОК контрольне оцінювання відповідало критеріям, зазначених у силабусах. На онлайн зустрічі з ЕГ здобувачі та випускники підтвердили зрозумілість і прозорість контрольних заходів і форм їхнього проведення.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У відповідності до вимог чинного стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» (наказ МОН України від 20.06.2019) на даній

ОП передбачено випускню атестацію здобувачів вищої освіти у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра з лінгвістики/перекладознавства. Інші форми, що не є передбаченими вимогами стандарту, відсутні. У зв'язку з повномасштабним військовим вторгненням РФ в Україну у 2022 році відповідно до наказів від 29.03.2022 № 138 «Про особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану» (<https://is.gd/8jgsMe>) та №191 від 20.05.2022 р. «Про організацію і проведення атестації здобувачів вищої освіти у 2022 році із застосуванням дистанційних технологій навчання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» в умовах воєнного стану» (<https://is.gd/Niubze>) магістри мали можливість обрати форму атестації: публічний захист кваліфікаційної роботи або комплексний кваліфікаційний екзамен. Відповідна опція самостійного вибору форми атестації керівниками ЗВО в умовах воєнного стану регламентувалася наказом МОН «Про проведення атестації випускників закладів фахової передвищої, вищої освіти України» від 21.03.2022 р. № 265 (<https://is.gd/H3mEqd>). Відповідно до наданих ЕГ доказів з здобувачі ОНП з 7-ми на випускному курсі обрали публічний захист кваліфікаційної роботи як форму атестації у 2022 р. Як було зазначено гарантом ОНП, одним із питань білета кваліфікаційного іспиту було питання, яке стосувалося кваліфікаційної роботи, яку здобувач із огляду на складні життєві обставини у часі війни не зміг завершити. У ЗВО також передбачене перескладання оцінки для потенційної можливості отримання диплома з відзнакою з дозволу декана факультету або віце-президента з науково-педагогічної роботи (навчальна робота) (п. 7.17 «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (наказ № 300 від 05.07.2021 р.) (<https://is.gd/lmoPYD>). Позитивною практикою на ОНП є систематичне залучення зовнішніх екзаменаторів для проведення атестації здобувачів ВО.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється внутрішніми нормативними документами («Положення про організацію освітнього процесу», Положення «Про критерії оцінювання знань здобувачів...», «Про рейтингову систему оцінювання...» та ін. (<https://is.gd/VSkLEs>)). На час проведення експертизи правила проведення контрольних заходів додатково регулюються Наказом № 447 від 25.11.2022 р. «Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану» (<https://is.gd/7PqIzx>). ЕГ переконалася в тому, що здобувачі ознайомлені з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання, а об'єктивності та неупередженості сприяє зафіксована нормативно вимога регулярно інформувати здобувачів про к-сть балів, набраних під час поточного контролю, можливість автоматично перевіряти й оцінювати завдання за допомогою платформи DistEdu. У «Положенні про організацію освітнього процесу» передбачено повторне проходження контрольних заходів для ліквідації академічної заборгованості, якщо здобувач отримав не більше двох незадовільних оцінок протягом навчального семестру і підсумкова оцінка з ОК становить не менше 30 балів. Студент має право на два перескладання: викладачеві; комісії. У результаті успішного перескладання ОК студент отримує оцінку «задовільно». Відповідно до наданої інформації, на даній ОНП не було випадків повторного проходження контрольних заходів здобувачами. Потенційна можливість процедури оскарження результатів контрольних заходів здобувачем у разі конфлікту інтересів чи наявності поважної причини (хвороби, інших форс-мажорних обставин тощо) не передбачена у Положеннях «Про організацію освітнього процесу» та «Про критерії оцінювання знань здобувачів ВО». Створення комісії для перескладання передбачене виключно у випадку отримання здобувачами незадовільної оцінки, а перескладання позитивної оцінки заборонене (пункт 7.16 «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://is.gd/lmoPYD>), що унеможливило можливість апеляції відповідно до Кодексу етики (<https://is.gd/HPKvOI>). Як було з'ясовано на онлайн зустрічах ЕГ зі здобувачами та вступниками в разі оскарження результатів або правил проходження контрольних заходів здобувачами, відповідні конфлікти вирішуються ad hoc відповідно до принципів академічної культури взаємоповаги. Втім, на зустрічі ЕГ з представниками студентського самоврядування ідея формалізації та унормованості процедури оскарження результатів контрольних заходів здобула схвалення. ЕГ зауважує, що наказом № 447 від 25.11.2022 р. вже унормовано процедури перенесення термінів виконання навчальних завдань, передбачено перенесення ОК у разі потреби тощо, а у разі виникнення конфліктних ситуацій передбачено залучення керівника відділу роботи зі студентами і подальший розгляд питання Ректоратом. Наявність процедури оскарження результатів контрольних заходів дозволила б уникнути зазначеного у даному наказі «різного розуміння гнучкості в організації освітнього процесу» здобувачами і НПП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО розроблено низку документів, які регламентують дотримання стандартів та процедур академічної доброчесності. Основним нормативним документом є Положення «Про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА» (Наказ №112 від 07.03.2018 р.) (<https://is.gd/NrWG95>). Відповідно до даного Положення особи, які набули статусу здобувача ВО в НаУКМА впродовж 2 місяців з дня набуття такого статусу, беруть на себе зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності, власноруч складаючи та підписуючи присягу, яка зберігається в особистій справі здобувача. Силабуси нормативних і вибіркових ОК містять рубрику «Політика доброчесності», яка ґрунтується на засадах корпоративної культури академічної доброчесності НаУКМА. Кожен викладач ЗВО у будь-

який час може замовити в Науковій бібліотеці для групи тренінг «Принципи академічної доброчесності у вищій освіті» та «Етика наукового цитування» (<https://is.gd/UM4HWC>). Тренінги проводяться з урахування аудиторії (здобувачі певного року навчання, науковці, НПП) та тематики досліджень слухачів. На сторінці Центру якості освіти НаУКМА (<https://is.gd/IK9eZR>) розміщено ресурси, що стосуються тлумачення поняття та вимог до дотримання академічної доброчесності. Також гарант ОНП звернула увагу на відкритий онлайн курс «Академічна доброчесність в університеті» на платформі «ВУМ online» (<https://is.gd/3YPB4R>), викладачами якого є НПП НаУКМА. Кваліфікаційні роботи перевіряються на плагіат системою Unicheck відповідно до Положення «Про заходи стосовно перевірки курсових та кваліфікаційних (випускових) робіт бакалаврів та магістрів на дотримання вимог академічної доброчесності» (Наказ №108 від 16.03.2020 р., (<https://is.gd/56KWmw>)) та Положення «Про кваліфікаційну/магістерську роботу НаУКМА» (Наказ №95 від 02.03.2020 р., <https://is.gd/FSZlcZ>) відповідальною особою на кожній кафедрі. Як додатковий доказ ЕГ було надано довідки про перевірку робіт тих здобувачів, які вирішили захищати кваліфікаційну роботу в 2022 році. У ЗВО затверджено Кодекс етики НаУКМА (<https://is.gd/HPKvOI>), відповідно до якого функціонує Комітет з етики (<https://is.gd/gE2m7s>). Склад Комітету визначено в Наказі №210 від 06.07.2020 р., зі змінами відповідно до наказу №504 від 27.10.2021 р.) (<https://is.gd/ss3BEY>). У складі Комітету є представник студентського самоврядування. Здобувач, щодо якого ухвалено рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності, має право оскаржити його в Апеляційній комісії НаУКМА з питань академічної доброчесності. Відповідно до наданої інформації за час існування ОНП фактів порушення академічної доброчесності здобувачами не зафіксовано. За результатами проведених онлайн зустрічей із усіма представниками стейкхолдерів ОНП ЕГ стверджує, що політика академічної доброчесності інтегрована в інституційну культуру НаУКМА та підкріплена відповідними нормативними документами та внутрішніми практиками.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: на ОНП наявна система інформування здобувачів вищої освіти щодо форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання; результати проходження контрольних заходів доступні для здобувачів на платформі е-навчання DistEdu. Позитивною практикою є систематичне залучення зовнішніх екзаменаторів для проведення атестації здобувачів ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недоліками ОНП є відсутність нормативно визначених процедур щодо вирішення конфліктів інтересів між учасниками освітнього процесу та щодо оскарження результатів контрольних заходів у разі наявності у здобувача вищої освіти обґрунтованої поважної причини для перескладання для перескладання позитивної оцінки. Рекомендації: до кінця поточного навчального року нормативно врегулювати вирішення потенційно можливих конфліктів інтересів між учасниками освітнього процесу та процедури оскарження результатів контрольних заходів у разі наявності у здобувача вищої освіти обґрунтованої поважної причини для перескладання позитивної оцінки.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Підкритерій 5.1 відповідає вимогам Критерію: здобувачі та випускники підтвердили зрозумілість і прозорість контрольних заходів і форм їхнього проведення, у ЗВО проводяться систематичні опитування щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання для здобувачів вищої освіти. У 2021 р. форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає чинному стандарту вищої освіти; розширення форм атестацій і можливість їх вибору здобувачами (публічний захист кваліфікаційної роботи або комплексний кваліфікаційний екзамен) у 2022 році було регламентоване нормативно. Позитивною практикою є залучення зовнішніх екзаменаторів для проведення атестації здобувачів ОНП. Тож підкритерій 5.2 відповідає вимогам. В результаті оцінки підкритерію 5.3 встановлено, що в разі оскарження результатів або правил проходження контрольних заходів здобувачами ЗВО, відповідні конфлікти вирішуються ad hoc відповідно до принципів академічної культури взаємоповаги. Даний підкритерій вимагає те, щоб правила проведення контрольних заходів включали також і процедури оскарження результатів контрольних заходів і їхнього повторного проходження. Потенційна можливість процедури оскарження результатів контрольних заходів здобувачем у разі конфлікту інтересів чи наявності поважної причини (хвороби, інших форс-мажорних обставин тощо) не передбачена у внутрішніх нормативних документах ЗВО. Відповідно ЕГ констатує часткову відповідність даного підкритерію. Підкритерій 5.4 цілком відповідає вимогам: принципи академічної доброчесності імплементовані в інституційну культуру ЗВО, визначені нормативно, й послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу. Вказані вище недоліки є несуттєвими і можуть бути вирішені оперативно з

дотриманням внутрішніх процедур розробки та попереднього обговорення нормативних документів академічною спільнотою у термін, зазначений вище.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши інформацію, подану у Таблиці 2 відомостей СО та додаткові документи, надані ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що НПП, які забезпечують викладання на цій ОП, мають відповідні кваліфікації тим ОК, які викладають. Залучені до викладання НПП мають наукові ступені доктора або кандидата наук, вчені звання професора або доцента; мають публікації у наукових виданнях, що індексуються у міжнародних БД (О. Моїсеєнко, Н. Рудницька, Н. Ясакова, Н. Кобченко, О. Доценко, Л. Сегін, А. Загнітко), фахових виданнях України (О. Моїсеєнко, Н. Рудницька, Н. Ясакова, Н. Кобченко, О. Доценко, О. Кадочнікова, Л. Сегін, В. Сухомлин, А. Загнітко); є (спів)авторами монографій з професійної тематики, підручників, посібників (О. Моїсеєнко, Н. Рудницька, Н. Кобченко, Л. Сегін, Т. Фіногіна); беруть участь в атестації науково-педагогічних кадрів (О. Моїсеєнко, Н. Ясакова, Н. Кобченко, О. Доценко, Л. Сегін, А. Загнітко), є головами, членами редколегій чи рецензентами наукових видань (О. Моїсеєнко, Н. Рудницька, Н. Ясакова, Н. Кобченко, О. Доценко, О. Кадочнікова, Л. Сегін, А. Загнітко); отримали свідоцтво про підвищення кваліфікації та/або (закордонне) стажування (Н. Ясакова, О. Доценко, А. Загнітко, О. Кадочнікова, Н. Кобченко, О. Моїсеєнко, Л. Сегін, Т. Фіногіна). Так, Н. Кобченко, яка викладає ОК “Лінгвістична прагматика”, “Науково-дослідницький семінар”, має публікації “Семантико-прагматичний потенціал прецедентного висловлення в українському масмедійному дискурсі” (2022, Scopus), “Конкуренція номінатива й інструментала в оформленні вторинного депіктивного предиката” (2020, Scopus); автор монографії “Система подвійних синтаксичних зв’язків у граматичному ладі сучасної української мови” (2018); головний редактор журналу “Мова: класичне–модерне–постмодерне”, член редколегії журналу “Лінгвістичні студії” та фахового “Вісника Запорізького національного університету: Філологічні науки”; пройшла підвищення кваліфікації у Донецькому національному університеті ім. В. Стуса (2021) та стажування у ЛНУ ім. І. Франка на тему “English-language Academic Communication” (2022). О. Моїсеєнко, яка забезпечує викладання ОК “Теорія мовної комунікації”, “Науково-дослідницький семінар”, “Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови”, має публікації “Retranslating Skovoroda’s Conversation on Happiness into English: Language and Cultural Challenge” (2022, WoS), “Framing KYIVAN RUS’ in Modern American Media” (2021), “Untranslatable German Word Schadenfreude in English Media Discourse in the Context of World Englishes” (2019); є співавтором навчального посібника “Магістерська робота з перекладознавства: від теорії до практики” (2017); бере участь в атестації науково-педагогічних кадрів як офіційний опонент зі спеціальності 10.02.04 – Германські мови (2021); є членом редколегії наукового журналу “Наукові записки НаУКМА. Мовознавство”; пройшла стажування у Київському політехнічному інституті ім. І. Сікорського (2021).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА (Наказ № 190 від 04.04.2021 р., <https://is.gd/DuRUHi>) визначає порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників в НаУКМА. Конкурс на вакантну посаду НПП оголошується наказом президента після розгляду відповідного подання керівників структурних підрозділів. Конкурс проводиться поетапно у такому порядку: публікація оголошення НаУКМА про проведення конкурсу, прийом документів від осіб, які бажають взяти участь у конкурсі, та їхній попередній розгляд на відповідність встановленим професійно-кваліфікаційним вимогам до відповідної посади, відбір кандидатів (<https://is.gd/7CZVkv>). Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду завідувача кафедри, професора, доцента, старшого викладача, асистента відповідна кафедра може запропонувати йому у відкритому режимі за участі НПП кафедри провести пробні заняття. Під час зустрічей з НПП та адміністративним персоналом ЕГ з’ясувала, що при визначенні терміну дії контракту на посади професора, доцента, старшого викладача, асистента рекомендується враховувати виконання за останні 5 років видів і результатів наукової та професійної активності відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, зокрема за наявності семи і більше виконаних умов термін укладеного контракту складає 5 років, від чотирьох до семи виконаних умов – до 5-ти років. ЕГ пересвідчилася, що НПП знають процедуру конкурсного відбору та вважають її прозорою. Також враховується рівень задоволеності здобувачів роботою викладача у попередній період на основі результатів студентського опитування. Аналіз результатів опитування випускників ОНП, наданих ЕГ як додатковий доказ, підтвердили високий рівень задоволеності здобувачів отриманим рівнем освіти: 29% опитаних оцінили ОНП на 10 балів (за десятибальною шкалою), 43% - на 8 балів, 14% - на 7 балів, 14% - на 5 балів; 100% опитаних вказали, що рекомендуватимуть своїм друзям/знайомим вступ до НаУКМА. Під час зустрічі зі здобувачами та випускниками ЕГ отримала відгуки щодо високого рівня професіоналізму та моральних якостей НПП, які викладають на цій ОП (Т. Фіногіна, Н. Ясакова, Н. Кобченко).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з потенційними роботодавцями ЕГ встановила, що вони беруть участь в обговоренні ОНП, є учасниками Ярмарку кар'єри в НаУКМА (<https://is.gd/smMFEW>), залучаються як сумісники до викладацької роботи. Активну участь у розвитку ОНП бере заступник директора Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України О. Скопненко, який був одним із рецензентів програми, а також залучений до викладання ОК в НаУКМА (на інших ОП) та проведення зустрічей зі здобувачами. Під час спілкування з ЕГ О. Скопненко наголосив на важливості ОНП в аспекті підготовки високоякісних фахівців з англійської та української мови, здатних до проведення наукових досліджень з компаративістики на високому рівні та зацікавлених у продовженні навчання на рівні PhD. Експерт з управління каналами дистрибуції ТОВ “Лайфселл” С. Іванько зазначив про зацікавленість компанії у здобувачах та випускниках ОНП, які здатні проводити ефективну комунікацію з представниками різних культур. Компанія безпосередньо брала участь у Ярмарку Кар'єри в НаУКМА та пропонувала здобувачам цієї ОНП пройти тренінг у компанії з можливістю подальшого працевлаштування. IT-компанія “Genesis,” яка також брала участь у Ярмарку, стала роботодавцем для випускниці цієї ОНП Анастасії Дородної. А. Дородна під час зустрічі з ЕГ розповіла, що стала контент-менеджером в “Genesis” та працює у проєкті PlantIn, який займається розробкою додатка по догляду за рослинами. Випускниця ОНП зазначає, що її перевагою при вступі на роботу було вміння написати та відредагувати англійськомовний текст, високий рівень знань з граматики та лексики англійської мови та вміння вести бізнес-листування англійською. Компанія “English Prime” (також учасниця Ярмарку) є постійним партнером НаУКМА та виступає базою практик для здобувачів спеціальності на рівні бакалаврату. Як зазначила під час зустрічі з ЕГ керівник напряму «Центр працевлаштування студентів» І. Картавцева, компанія “English Prime” пропонує вакансії з неповною зайнятістю (у тому числі у дистанційному форматі) для здобувачів цієї ОНП, а також готова виступити базою практики для студентів магістерського рівня. «Центр працевлаштування студентів» співпрацює з БФ “Восток SOS”, ще одним учасником Ярмарку кар'єри, який пропонує вакансії здобувачам, що вільно володіють іноземними мовами. Викладач-сумісник Б. Стасюк, який є перекладачем та займається пошуком молодих спеціалістів у галузі перекладу для видавництва, ГО “Transparency International Ukraine”, ТРК “Суспільне” тощо, зауважив про важливість побудови системи особистих контактів між молодшим поколінням перекладачів і знаними майстрами для передачі досвіду та навичок. Б. Стасюк залучений до викладання вибіркового ОК “Редагування перекладу” та “Український переклад у персоналіях”. Викладач зазначив, що відстежує потреби здобувачів цієї ОНП, реагує на їхні пропозиції, внаслідок чого на майбутній навчальний рік пропонує замінити ОК “Український переклад у реаліях” на більш практичний курс з перекладу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Проаналізувавши відомості СО та інші документи, надані ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що до викладання на цій ОНП систематично залучаються професіонали-практики, експерти у мовознавчій і перекладознавчій галузях, представники потенційних роботодавців. Так, ОК “Мовна політика і мовний менеджмент” викладає Л. Кравченко – мовознавець, член Національної комісії зі стандартів державної мови та Міжвідомчої робочої групи з питань реалізації Концепції розвитку української мови, культури та виховання історичної пам'яті у жителів міста Києва на 2015-2020 рр. ОК “Проблеми дискурсології” викладає О. Доценко – виконавець лінгвістичних експертиз для СБУ. Під час зустрічі з ЕГ О. Доценко поділилася досвідом використання завдань, метою яких є створення дискурс-портрету певної відомої особистості. ОК “Редагування перекладу” та “Український переклад у персоналіях” викладає автор багатьох перекладів англійськомовної художньої літератури українською мовою Б. Стасюк. Під час зустрічі з ЕГ Б. Стасюк розповів про проблеми залучення здобувачів та випускників ОНП до роботи у царині художнього перекладу, адже вони переважною мірою цікавляться діяльністю у галузях маркетингу, інформаційних технологій, продажів та надання послуг. Вибірковий ОК “Лінгвістична експертиза” викладає А. Онатій – перекладач-практик, копірайтер різноманітних текстів. Під час зустрічі з ЕГ А. Онатій розповіла про особливості курсу, побудованого за принципом case-навчання: здобувачі отримують певний лінгвістичний кейс, наприклад звернення громадянина щодо образи честі та гідності в певному тексті або в усному мовленні та мають визначити, чи містить текст елемент образи. До викладання ОК “Німецька мова-І” за програмою Німецької служби академічних обмінів DAAD залучений мовний асистент-носії мови. ОК “Лінгвістика тексту” викладає А. Загнітко – провідний лінгвіст, член-кореспондент НАН України, член Українського комітету славистів і Комісії з вивчення граматичної структури слов'янських мов Міжнародного Комітету Славистів та інших професійних організацій. У ЗВО і на ОНП періодично відбуваються освітні заходи для здобувачів (н-д, Могилянська дискусійна платформа «Нова редакція українського правопису: від теорії – до практики» (21.09.2022 р.) (<https://is.gd/h194Uw>), інші заходи (<https://is.gd/WdxE4E>) і т.п.).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час відкритої зустрічі, а також зустрічі зі здобувачами, НПП та представниками адмінперсоналу, ЕГ з'ясувала, що провідною процедурою моніторингу рівня професіоналізму НПП є систематичні опитування, які проводяться на рівні ЗВО, окремих підрозділів, гаранта ОНП та окремих викладачів, що спонукає НПП до постійного підвищення рівня професіоналізму. Під час зустрічі з ЕГ, НПП розповіли, що в ЗВО діє Центр електронної освіти, який пропонує тренінги з цифрової грамотності викладачам ЗВО. Викладач О. Кадочнікова уточнила, що тренінги традиційно відбуваються на початку та наприкінці семестру. Ті, що проводяться на початку семестру, присвячені особливостям роботи з освітньою платформою DistEdu, новим функціоналом, що набуло особливої актуальності в умовах повітряних тривог та відключення електроенергії, коли потрібно було проводити роботу в синхронному та асинхронному форматі. Наприкінці семестру Центр пропонує тренінги, зосереджені на тренуванні таких форм

роботи як тестування та підсумковий контроль. Тренінги проводяться як в синхронному, так і в асинхронному режимі, щоб НПП, які не мали змоги долучитися до онлайн тренінгу, могли подивитися запис на youtube каналі та отримати необхідні знання. Також працює функція технічної підтримки. А. Онатій додала, що Центр забезпечення якості освіти ЗВО має курси, завантажені на DistEdu, призначені для нових викладачів. Тут поетапно розписані інструкції про те, як працювати з платформою, які види діяльності виконувати, як їх впроваджувати в навчання. Активна підтримка ЗВО також надається у вигляді інформування щодо можливостей академічної мобільності для НПП, а також подальшого юридичного супроводу; інформація постійно оприлюднюється на сайті відділу міжнародних зв'язків та сторінці у фейсбуці (<https://is.gd/7PDgiO>). О. Кадочнікова наголосила, що важливою складовою можливостей для професійного розвитку є передплатений доступ до БД, який надає бібліотека ЗВО. Також Центр забезпечення якості освіти проводить літні та зимові школи, під час яких організовував майстер-класи та презентації. Попри нещодавній блекаут, у ЗВО відбулася Конференція викладацької майстерності (розглядалася тема професійної самооцінки у нових реаліях та можливості повернення до передвоєнного рівня викладання). Як передбачено у Стратегії розвитку НаУКМА на 2015-2025 н.р. (<https://is.gd/mzVuK8>), ЗВО планує запровадити соціальний пакет для НПП як складову гідних умов праці. Під час зустрічі гарант ОНП Н. Кобченко пояснила, що ця програма ще в процесі реалізації, але деякі кроки мали місце: у медичному центрі ЗВО було організовано триразову вакцинацію від коронавірусу для співробітників, а до війни у НПП була можливість займатися йогою у ЗВО. Проявом піклування ЗВО про своїх співробітників є також постійна служба психологічної підтримки, яка оперативно зреагувала на нові виклики у часі війни й активно працювала з березня 2022 р., проводячи онлайн тренінги та надаючи консультації через телеграм-канал.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заохочення розвитку викладацької майстерності НПП регламентується Положенням про відзнаки і нагороди в НаУКМА (Наказ № 179 від 02.04.2021 р., <https://is.gd/tQtbBH>), Концепцією професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників (Наказ № 298 від 06.07.2018 р., <https://is.gd/b1yoc8>), Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників (Наказ №532 від 30.12.2020 р., <https://is.gd/efj51Z>), Програмою підвищення кваліфікації (Наказ № 192 від 26.06.2020 р., <https://is.gd/jJquLu>), Положенням про критерії, правила і процедури оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності НПП (наказ № 297 від 06.07.2018 р., <https://is.gd/dsgS7t>). Під час зустрічі ЕГ із керівником і менеджментом ЗВО, віцепрезидент з науково-педагогічної роботи В. Ожоган зазначив, що ЗВО активно заохочує наукову діяльність НПП. Прикладом заохочення НПП до наукової роботи є призначення номінантів премії ім. Петра Могили (гарант ОНП Н. Кобченко за монографію “Система подвійних синтаксичних зв'язків у граматичному ладі сучасної української мови”, 2019), визначення на факультетах шести номінантів конкурсу “Викладач року”, на якому передбачається переважно оцінка науково-дослідної роботи (Н. Кобченко, 2019). У 2021 р. А. Карапетян виграла конкурс на здобуття премії від випускника НаУКМА Тараса Лукачука “Кращий викладач кафедри англійської мови” (конкурс передбачає оцінку педагогічної майстерності із врахуванням думки здобувачів). У ЗВО передбачене преміювання за публікації, що індексуються в БД Scopus та WoS; розмір премії залежить від квартиля видання та кількості співавторів (номінантами премії ставали викладачі цієї ОНП: Н. Кобченко, 2018; А. Карапетян, 2021; Н. Кобченко, 2020; Л. Сегін 2020). ЗВО надає можливість безоплатно опублікувати монографії тим НПП, які взяли участь у конкурсі та були відібрані Видавничою радою (напр. Н. Ясакова). Під час зустрічі з ЕГ, НПП підтвердили інформацію щодо нематеріального та матеріального заохочення, яке надає їм ЗВО. Система нематеріальних заохочень включає нагородження почесними відзнаками та грамотами інституцій різних рівнів, серед матеріальних заохочень – премії, що призначаються за результатами їх роботи. Так, відповідно до наданих додаткових доказів ЕГ, відзнаки до Дня Академії-2020 отримали: Д. Мазін (Подяка в.о. президента та Почесного президента НаУКМА), О. Кадочнікова, Н. Кобченко, Л. Павленко (Диплом Києво-Могилянського Братства). Також у ЗВО матеріально заохочується участь НПП у грантових проєктах та програмах академічної мобільності. Під час відкритої зустрічі з ЕГ завідувачка кафедри української мови Н. Ясакова зауважила, що ЗВО має гнучку систему рейтингування НПП у межах кожної кафедри за підсумками календарного року, в якому враховуються всі види наукової, організаційної, методичної діяльності НПП, що визначає подальше преміювання викладачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: ЗВО залучає до позааудиторної роботи професіоналів-практиків, представників роботодавців через Ярмарок кар'єри в НаУКМА, яка є дієвою платформою формування професійної траєкторії здобувачів цієї ОНП. НПП активно залучаються до внутрішніх курсів підвищення кваліфікації та тренінгів (як учасники та організатори), участі у програмах академічної мобільності та спільних програмах із ЗВО-партнерами. У ЗВО наявна систематична практика матеріального та нематеріального заохочення НПП за здобутки у науковій і професійній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На думку ЕГ, слабкі сторони чи недоліки у контексті Критерію 6 на цій ОНП відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП повністю відповідає Критерію 6. НПП, які забезпечують викладання на цій ОП, мають відповідні академічні та/або професійні кваліфікації тим ОК, які викладають (підкритерій 6.1). Процедури конкурсного добору викладачів враховують виконання за останні 5 років видів і результатів наукової та професійної активності відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та результати анонімного опитування здобувачів (підкритерій 6.2). Практика залучення роботодавців до позааудиторної роботи у вигляді Ярмарку кар'єри є ефективним засобом сприяння майбутній професійній діяльності здобувачів за цією ОНП, що вартий наслідування (підкритерій 6.3). До викладання на цій ОНП систематично залучаються професіонали-практики, експерти у мовознавчій і перекладознавчій галузях, представники потенційних роботодавців, зокрема як штатні працівники чи сумісники (підкритерій 6.4). У ЗВО запроваджені взірцеві практики: власна система курсів підвищення кваліфікації, сертифікатних програм, до якої залучені викладачі цієї ОНП (підкритерій 6.5). У ЗВО діє система матеріального та нематеріального заохочення розвитку викладацької майстерності НПП (підкритерій 6.6).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Учасники освітнього процесу забезпечені доступом до наукової бібліотеки НаУКМА (<https://library.ukma.edu.ua>), до якої також належать Бібліотека ім. Тетяни та Омеляна Антоновичів, Філологічна бібліотека (205878 примірників літератури), Бібліотека ресурсного центру вивчення англійської мови (10759 примірників), Американська бібліотека ім. В. Китастого (23948 примірників). Відповідно до наданої інформації, загальний фонд бібліотеки становить 898330 примірників (електронна база – 145189 назв (37 баз даних, більшість є англійськими), друковані примірники – 753141; 26 фондів архівних документів особового походження). У бібліотеці є 16 читальних залів (682 робочих місця). Під час стріму-огляду МТБ директор Наукової бібліотеки НаУКМА Т. Чорна зазначила, що: у ЗВО виокремлена спеціальна бібліотека з понад 10000 примірників видань відомих європейських видавництв (зокрема університетських видавництв Кембриджу, Оксфорду, тощо); у ЗВО співпрацюють з провайдерами, які дають можливість придбати необхідну кількість видань для забезпечення ОП; підручники закупляються в достатній кількості, останній раз – з кодами і дисками для доступу користувачів до онлайн-платформ; у Американській бібліотеці можна покращувати знання англійської мови, оскільки література повністю англійська (наявні художня література, довідники, підручники, періодика). До карантинних заходів у ЗВО систематично відбувалися дискусійні клуби англійською мовою, переглядалися фільми мовою оригіналу, тощо. На зустрічі з ЕГ НПП та здобувачі вказали, що переважно користуються послугами бібліотеки онлайн, маючи безкоштовний доступ до наявних ресурсів. Т. Чорна також зауважила, що у період воєнного часу бюджетних коштів на придбання літератури виділено не було, але у бібліотеки є грантові можливості, за якими буде придбано літературу на 2023 рік. Є практика купівлі книг з Amazon.com, а у минулому році зосередилися на забезпеченні електронного доступу до баз даних та ресурсів. У період карантину та воєнного часу в бібліотеці можна отримати послуги дистанційно (консультації, онлайн семінари, вебінари, електронна доставка документів, оцифрування літератури для конкретного курсу, виконання завдання), що підтвердили здобувачі під час спілкування з ЕГ. Під час онлайн огляду завідувач кафедри англійської мови Д. Мазін зазначив, що під час освітнього процесу вітається користування електронними словниками (зокрема контекстуальними, такими як платформа Reverso). Під час онлайн-огляду ЕГ було продемонстровано лінгафонний кабінет (25 робочих місць, обладнаних комп'ютерами та навушниками) з екраном, який був куплений у 2022 році (раніше користувалися проектором). Лінгафонний кабінет також є простором коворкінгу для здобувачів і НПП. Інші приміщення ЗВО обладнані комп'ютерами, моніторами, стабілізаторами, проекторами, інтерактивними електронними дошками Paboard UB-T580W-G, різноманітною оргтехнікою.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ переконалася, що у всіх приміщеннях ЗВО наявний безперебійний і безкоштовний доступ до Wi-fi. В умовах воєнного стану ЗВО намагається забезпечити у всіх приміщеннях доступ до інтернету навіть за відсутності постійного електропостачання. У бібліотеці наявний безпроводний інтернет, що забезпечує постійний доступ до ресурсів. Доступ до наукометричних баз даних, усіх ресурсів та послуг бібліотеки для НПП та здобувачів є безкоштовним. Є невелика кількість сторонніх користувачів, які мають платний річний читачий квиток. Під час

онлайн огляду директор бібліотеки Т. Чорна продемонструвала ЕГ специфіку віддаленого доступу через програму EasyProху (придбана за підтримки Києво-Могилянської Фундації в Америці) до передплачених ліцензованих електронних баз даних (EBSCO, ACM Digital Library, HeinOnline, ScienceDirect, Research4Life, Cambridge Core, Scopus, Web of Knowledge, SpringerLink Ebook Collection (понад 10 тис. книг придбано на довічне користування) для користувачів, які не перебувають в локальній мережі ЗВО, за логіном та паролем корпоративної пошти. Якщо користувачі не знаходять потрібну літературу, вони можуть надіслати форму-запит на статтю, електронну книгу, тощо – працівники через розвинену мережу партнерства в Європі та в США отримують відповідні джерела. Цього року Бібліотека Конгресу США відкрила можливість для ЗВО замовляти з каталогу будь-який ресурс, який оцифрують та надсилають отримувачу для навчальної мети, хоча така практика наразі ще широко не розвинена. Крім цього, бібліотека залучена до 'twinning program' з провідними університетськими бібліотеками Великобританії (відповідно до ініціативи британських університетів започаткована після початку війни для українських ЗВО), які пропонують різні послуги (пошук статей, книг у закритих базах даних) На зустрічі з ЕГ керівник Центру електронного навчання НаУКМА О. Подденежний вказав, що у ЗВО використовується виключно ліцензійне програмне забезпечення (Moodle (відкрита), Office 365 (Microsoft Outlook, MS Teams, Word, Excel, PowerPoint), Zoom (зараз завдяки угоді з МОН – безкоштовно, раніше ліцензія оплачувався). Нещодавно у ЗВО підписана нова угода зі StrikePlagiarism щодо перевірки робіт на плагіат (попередні роки і до 2022 року включно – використовувалася платформа Unicheck). Завідувач кафедри англійської мови Д. Мазін зауважив на зустрічі з ЕГ, що планується встановити (закупити) функцію в Zoom синхронного перекладача.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО є 4 гуртожитки: на Троєщині, Харківському шосе, вул. Маккейна, у смт. Ворзель; навчання відбувається у № 1, 3, 4, 9 корпусах та корпус по вул. Глазунова, 2/4 обладнані пожежною сигналізацією. Крім цього, всі навчальні корпуси та гуртожитки забезпечені первинними засобами гасіння пожеж, водопостачання та протипожежним інвентарем, відкритими евакуаційними виходами. Здобувачі на зустрічі з ЕГ зі слів одногрупників підтвердили, що умовами проживання в гуртожитках задоволені. Систематично проводяться інструктажі з техніки безпеки. У ЗВО встановлені відеокамери з міркувань безпеки, охоронці та чергові в гуртожитках забезпечені пірометрами та з метою дотримання карантинних обмежень дезінфікуючими засобами. На зустрічі з ЕГ президент НаУКМА та гарант ОП зазначили, що до університету можна зайти за студентським квитком або перепусткою. У період лютий-квітень 2022 р. будь-хто міг потрапити до приміщень ЗВО за згодою президента; у разі заздалегідь запланованої події складалися списки учасників, які зазвичай залишалися в охорони і за ними пропускали відвідувачів. Центр психічного здоров'я та психологічного супроводу безкоштовно консультує студентів, їхніх батьків, НПП, проводить тренінги, вебінари, організовує психотерапевтичні групи (<https://is.gd/Ciodvg>). З початку війни, як зазначила на зустрічі ЕГ практичний психолог Бондаренко Н., кількість звернень збільшилася на 25%. У часі воєнного стану психологічне ЗВО здійснює прийом та тестування на тривожність онлайн (<https://is.gd/DuqDOU>). У навчальному корпусі № 1 знаходиться медична частина, де приймають лікар-терапевт та лікар-стоматолог, які надають невідкладну допомогу учасникам освітнього процесу (<https://is.gd/43N9dd>), їхня діяльність координується студентською поліклінікою.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час спілкування з таргет-групами, ЕГ переконалася, що у ЗВО існує всебічна інформаційна підтримка. Здобувачі ОНП вказали, що спілкуються з НПП, адміністрацією через соцмережі та месенджери, емейл, особисто чи телефоном. На зустрічі з ЕГ керівник Центру електронного навчання О. Подденежний окреслив механізм освітньо-інформаційної підтримки, продемонструвавши централізовану платформу DistEdu (на основі Moodle 3.6) для внутрішнього користування з авторизованим доступом; на платформі є приблизно 3000 курсів. На платформі є навчальна методичка для викладачів, YouTube-канал, де зібрані навчальні відео для користувачів; також можна звернутися до служби підтримки користувачів. О. Подденежний продемонстрував рубрики цієї платформи та наповнення окремих ОК даної ОНП. Заступник директора Інформаційно-обчислювального центру Т. Виноград зазначила, що її підрозділ адмініструє Office 365 і загалом технічне користування ресурсами ЗВО. Центр електронної освіти займається постійним навчанням НПП і студентів, регулярно проводить онлайн-вебінари, воркшопи, має окрему сертифіковану програму на DistEdu (для нових викладачів обов'язковими є ввідні курси), надає також індивідуальні консультації, «тренінг на запит». Д. Мазін зазначив, що на початку року проводилися внутрішні семінари на кафедрі щодо користування сервісами. Соціальна підтримка забезпечується Центром соціальної адаптації та підтримки студентів, до якого всі охочі можуть звернутися конфіденційно з допомогою чат-бота у Telegram (<https://is.gd/6hZMPa>). Керівник відділу по роботі зі студентами Г. Кузьменко зазначив, що соціальна підтримка здійснюється у 3 аспектах: 1) державні пільги та програми (соціальні стипендії, пільгове проживання у гуртожитках, пріоритетне поселення); 2) консультації; 3) технічні консультації щодо державних пільг. Матеріально-фінансова підтримка здійснюється з партнерських фондів та соціальних стипендій, заснованих грантодавцями. На внутрішній платформі НаУКМА Home, як продемонстрував Г. Кузьменко, є відповідні лінки для здобувачів, які бажали б отримати соціальну підтримку. При поселенні в гуртожиток діють пільги для визначених на сайті категорій осіб (<https://is.gd/PMWmm7>). Здобувачі забезпечуються поселенням в гуртожитки на 100%. З підсумками онлайн зустрічей ЕГ підтверджує, що консультативна підтримка здобувачам також надається відділом міжнародного співробітництва, «Центром працевлаштування студентів», «Правничою клінікою». Під час зустрічі з ЕГ представник Правничої клініки О. Лобач зазначила, що студенти майже не звертаються до «Правничої клініки», викладачі – переважно щодо трудових відносин. Г. Кузьменко зазначив, що здобувачі за будь-якою консультацією

можуть звернутися у відділ по роботі зі студентами. У ЗВО функціонують студентські організації (<https://is.gd/iQIC6b>), які дотичні до різних аспектів студентського життя. Крім цього, як центр емоційної підтримки у часі війни активно працює Культурно-мистецький центр (<https://is.gd/o3oszV>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО застосовується Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://is.gd/NYF1wj>) В навчальних корпусах встановлено зовнішні пандуси і поручні біля входу зовні і всередині біля сходових клітин, влаштовано спеціальний санітарний вузол в корпусі № 4 на період діяльності приймальної комісії (будівля, де вона розміщена, обладнана мобільним пандусом). Під час онлайн огляду МТБ гарант ОП зазначила, що навчальні та службові приміщення на цій ОП обладнані для потреб маломобільних учасників освітнього процесу, зокрема, є ліфт та інші зручності. Деканат факультету гуманітарних наук знаходиться у корпусі № 1 на 2-му поверсі, і ліфта тут немає. Відповідно до відомостей СО, ЗВО активно працює над покращенням умов для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Відносини у сфері освіти регулюються Конституцією, законами України та іншими нормативно-правовими актами, про які згадано у Статуті НаУКМА (<http://bit.ly/3VDHpKe>). У ЗВО затверджений Кодекс етики, який ґрунтується на традиціях і цінностях університету, визначеній місії та візії, досвіді та запроваджених в НаУКМА правилах корпоративних угод для здобувачів, політиці академічної доброчесності, запобіганню сексуальним домаганням, роботі Комітету Вченої ради з етики наукових досліджень тощо (<https://is.gd/gE2m7s>). Крім цього, діє Комітет протидії дискримінації і сексуальним домаганням (<https://is.gd/HqPDuE>). Відповідно до Положення про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу у НаУКМА, у ЗВО заборонено булінг, утиски, дискримінаційні висловлювання, булінг, мову ненависті (<https://is.gd/f5Km5F>). У разі виявлення порушення інформація подається до Комітету протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу через електронну поштову скриньку по роботі зі студентами та/або керівнику студентського відділу кадрів/відділу кадрів та роботи з персоналом (п. 2.7. Положення). ЕГ переконалася у ході спілкування, що ЗВО не толерує жодних проявів академічної недоброчесності. Корупція вважається проявом академічної доброчесності (<https://is.gd/Rz8LE>). Хабарництво призводить до відрахування з університету, про такі факти повідомляється Національна поліція України. У ході спілкування з таргет-групами було з'ясовано, що випадків корупції, хабарництва, дискримінації, сексуального домагання виявлено не було. Здобувачі, НПП, гарант ОНП зазначили, що серйозних конфліктних ситуацій на ОП не виникало. На зустрічах з ЕГ здобувачі та гарант вказали на одну конфліктну ситуацію щодо необ'єктивного оцінювання викладачем знань здобувачів, яка була врегульована на рівні втручання гаранта ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами та позитивними практиками цього критерію є: належне та змістовне інформаційне й електронне забезпечення ОНП, яке постійно оновлюється (наявність різноманітних внутрішніх платформ); активна освітня, інформаційна (систематичне словесне та за допомогою соціальних мереж інформування учасників освітнього процесу), консультативна (у ЗВО можна звернутися за психологічною, правничою консультаціями, консультаціями щодо отримання пільг, тощо), організаційна та соціальна підтримка (виплата соціальних стипендій, наявність приватних фондів, тощо) для учасників освітнього процесу, в тому числі через студентські організації; широкий спектр бібліотечних послуг і ресурсів для учасників освітнього процесу, зокрема наявність не лише великої кількості друкованої та електронної англійської фахової літератури, доступу до бібліотек світових університетів, відомих видавництв, інституцій, а й до бібліотеки Конгресу США з можливістю отримання оцифрованих документів; абсолютна нетолерантність до будь-яких проявів корупції чи хабарництва.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

На думку ЕГ, слабкі сторони чи недоліки у контексті Критерію 7 на даній ОНП відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла до висновку про цілковиту відповідність даного критерію рівню А. ЕГ вважає інформаційну забезпеченість цієї ОП унікальною через безкоштовний доступ до різноманітних українських і закордонних бібліотечних ресурсів і баз даних, зокрема через забезпечення віддаленого доступу для учасників освітнього процесу з будь-якого місця світу. Наповненість бібліотечного фонду сягає близько 900 тис. екземплярів, переважна більшість яких англійськомовні, що також слугує на користь даної ОП, враховуючи її спеціалізацію. Окремою сильною стороною є електронно-інформаційне забезпечення освітнього процесу відповідними структурними підрозділами та інформаційно-консультативна підтримка здобувачів і викладачів загалом у межах ЗВО.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Як зазначено у відомостях СО, процедури розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП визначено "Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх/освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти в НаУКМА" (наказ № 206 від 19.04.2021 р.) (<https://is.gd/C2Prqj>). Здобувачі, НПП, гарант, завідувачі кафедр, адміністративний персонал під час зустрічей з ЕГ підтвердили, що вони постійно комунікують щодо можливих змін в ОП. У вересні-листопаді щороку на спільних засіданнях кафедр відбувається обговорення та внесення змін до навчальних планів та ОП (враховуються опитування студентів, навчальні потреби/запити/рекомендації викладачів, заслуховуються побажання та пропозиції роботодавців). Відповідно до наданих ЕГ протоколів і проведених онлайн зустрічей, кафедри української мови та англійської мови вже 3 роки поспіль організовують спільне засідання із запрошенням здобувачів, адміністрації ЗВО та представників ринку праці для обговорення ОП, хоча наразі випускники не запрошувалися. У 2021 р. було прийнято рішення доповнити блок вибіркового дисциплін професійної і практичної підготовки "Соціолінгвістика" та "Когнітивна лінгвістика" та до блоку вільного вибору додати ОК "Правнична лінгвістика", "Соціокультурні аспекти комунікації", "Критичне читання", "Методика викладання англійської мови" на прохання здобувачів ОП. ЕГ звертає увагу робочої групи ОП, що до її складу, відповідно до чинних внутрішніх «Методичних рекомендацій з розроблення освітніх/освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти в НаУКМА», слід включити представника роботодавців (пункт 1.5 рекомендацій у редакціях 2021 року та 2020 року (<https://is.gd/mpVGmh>)).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Студенти залучаються до періодичного перегляду ОП шляхом анонімного опитування у Google-forms. Центр забезпечення якості освіти проводить такі опитування тричі на рік зазвичай на початку та в кінці семестру. Здобувачі зазначили, що загалом проходять багато опитувань, про які їх заздалегідь повідомляють у соцмережах, або словесно НПП чи гарант ОП. Пізніше відповіді опрацьовуються співробітниками Центру забезпечення якості освіти для формування певної статистики. Доступ до результатів конкретних анонімних опитувань мають співробітники Центру, завідувачі кафедр, декан, віцепрезидент з науково-педагогічної роботи, віцепрезидент з науково-навчальних студій, віцепрезидент з наукової роботи та інформатизації, президент НаУКМА. Гарант ОП вказала, що нею також здійснюється опитування здобувачів, НПП, вступників і випускників щодо ОП (ЕГ отримала як додатковий доказ відповідні результати останніх опитувань). Гарант ОП та здобувачі під час зустрічей із ЕГ зазначили, що у 2021 р. була взята до уваги пропозиція студентів щодо внесення до блоку дисциплін вільного вибору курсів лінгвістичного спрямування й покращення якості викладання ОК "Лінгвометодологія" шляхом зміни викладача. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що у разі виникнення будь-яких зауважень/пропозицій/рекомендацій, вони можуть звертатися до гаранта ОП, декана факультету, НПП, завідувачів кафедр. Здобувачі ОП можуть бути в складі органів самоврядування (<https://is.gd/I4Ad3N>). Старостат представляє інтереси студентів, потоків і комунікує з адміністрацією ЗВО, деканом, забезпечує оперативну передачу необхідної інформації. Як було зауважено представниками студентського самоврядування на зустрічі з ЕГ, у ЗВО існує розгалужена система органів представництва інтересів студентів (Конференція студентів, Студентська колегія, різноманітні студентські організації). Окрім цього, представники студентського самоврядування також входять до складу Вченої ради (<https://is.gd/92td99>) ЗВО.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ зустрілася з представниками роботодавців, які на даному етапі розвитку ОНП є потенційними роботодавцями: заступником директора Ін-ту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України О. Скопненком, начальником відділу ГО “Національна асамблея людей з інвалідністю України” Л. Байдою, перекладачем, рекрутером Б. Стасюком, експертом з управління каналами дистрибуції ТОВ “Лайфселл” С. Іванько. Роботодавці, зокрема представники академічної спільноти інших ЗВО та сфер бізнесу, активно залучалися до етапу формування цілей і РН ОНП, зокрема як і рецензенти ОНП 2021 року (відповідні рецензії наявні в матеріалах АС). На зустрічі з ЕГ Л. Байда зазначила, що зацікавлена в цій ОНП, оскільки працює у сфері, яка стосується осіб з обмеженими можливостями, і, відповідно, ГО має потребу у фахових перекладачах. Л. Байда наголосила на потребі посилення практичної складової ОНП і зауважила, що її ГО може потенційно бути базою практики для здобувачів. О. Скопненко вказав, що він запрошувався на спільне засідання кафедр, де пропонував запровадити перекладацьку практику (зі спеціалізацією, більш конкретизувати), а також заохочувати здобувачів вступати в аспірантуру (станом на зараз випускники цієї ОНП в аспірантських ОП Ін-ту мовознавства ім. О.О. Потебні відсутні). Враховуючи реалії сьогодення, як зауважив О. Скопненко, є критична необхідність у кваліфікованих перекладачах законодавства ЄС і також підтримав думку щодо введення перекладацької практики (зокрема окремих галузевих практик), запропонувавши базу Ін-ту мовознавства з огляду на вже діючу угоду про співпрацю з НаУКМА. Як викладач-сумісник, перекладач Б. Стасюк з гарантом ОНП обговорював зміст вибіркового ОК. Б. Стасюк також окреслив потребу книжкового ринку України у перекладачах. С. Іванько зазначив, що для ТОВ «Лайфселл» у майбутніх випускників ОНП важливим є знання специфічної термінології, ґрунтовне знання англійської мови, а також основ комунікації. За результатами обговорення ОНП у 2022 р., згідно наданого ЕГ протоколу № 1 від 29.11.2022 р., на спільному засіданні кафедр був присутній один представник потенційних роботодавців – заступник директора з наукової роботи Ін-ту мовознавства ім. О.О. Потебні НАНУ О.І. Скопненко. На думку ЕГ, нерепрезентативність роботодавців на даному засіданні могла призвести до того, що не було запропоновано й ухвалено відповідних змін до ОНП у 2022 р. З огляду на основну сферу працевлаштування випускників 2022 року (контент-менеджмент, копірайтинг) і за результатами зустрічі з випускниками, ЕГ пропонує розширити також коло роботодавців і запрошувати на відповідні засідання представників роботодавців тих організацій і підприємств, де вже працевлаштовані випускники ОНП. Такий підхід сприяв би оновленню результатів ОНП із урахуванням реальних потреб ринку (зокрема потенційному введенню різних перекладацьких практик як ВК з огляду на зацікавлення потенційних роботодавців, окреслені вище).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускники ОНП 2020 року є першими на цій ОНП. На зустрічі з ЕГ керівник напряму «Комунікації з випускниками НаУКМА» Н. Шумкова повідомила, що традиційно наприкінці року проводиться опитування випускників щодо того чи хотіли б вони й надалі перебувати в інформаційному полі НаУКМА, комунікувати з представниками ЗВО, отримувати щомісячний інформаційний бюлетень або ж вступити у ГО “Асоціація випускників НаУКМА” (узагальнені результати опитування ЕГ отримала як доказ). ГО “Асоціація випускників НаУКМА” активно взаємодіє з керівником напряму «Комунікації з випускниками НаУКМА». З огляду на отриману інформацію та інформацію з відкритих джерел (<https://is.gd/5llhQo>), на інституційному рівні взаємозв’язок із випускниками ЗВО є надзвичайно міцний. Щоправда, існують певні труднощі в отриманні актуальної та своєчасної інформації від роботодавців і випускників, як було зауважено на зустрічі з ЕГ керівником напряму «Центру працевлаштування студентів» І. Картавцевою. І. Картавцева також зазначила, що останнім часом збільшується кількість пропозицій працевлаштування для здобувачів, які б знали іноземні мови, особливо від іноземних компаній і організацій (<https://jcc.ukma.edu.ua/>). «Центр працевлаштування студентів» проводить своєчасне інформування здобувачів, гарантів і завідувачів кафедр про вакансії, організовує різноманітні заходи (з огляду на складні обставини сьогодення – в онлайн форматі), зокрема Ярмарки кар’єри, учасниками яких виступає чимало компаній. Останнім заходом став Загальноукраїнський міжуніверситетський кар’єрний захід для студентів та випускників «Час працювати» 8-10.11.2022 р., де було презентовано не лише актуальні вакансії від компаній SoftServe, Genesis, EY, Дарниця, lifecell, КМ Партнери, Yalantis, BNY Mellon, Ajax Systems, ZONE3000, MobiDev, Deloitte, English Prime, Infineon, EPAM, Teamvoy, Boosta, Solid Software, а й бізнес-ігри та воркшопи (<https://is.gd/kDZoYa>). Як було зауважено на зустрічі, компанії також і слугують базами практик для бакалаврських ОП з філології. Гарант ОНП вказала, що у вересні нею та завідувачами кафедр було започатковано опитування випускників (відповідні результати опитувань були надані ЕГ). В опитуванні взяли участь з випускників із 7-ми, які поділились інформацією про працевлаштування і власним баченням ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система функціонування внутрішнього забезпечення якості освіти у НаУКМА регламентується низкою нормативних документів, серед яких основними є Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<https://is.gd/AYzdIV>) та Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://is.gd/8V3DjT>). Ключовим підрозділом є Центру забезпечення якості освіти, який взаємодіє з такими внутрішніми структурами ЗВО, як Комітет з якості Вченої ради НаУКМА, навчально-методичний відділ, навчально-методична комісія тощо. Відповідно до наданих доказів, на інституційному рівні система не виявила серйозних недоліків ОНП за недовгий час її існування з 2020 року. На підставі проведених зустрічей, на думку ЕГ, це не може слугувати недоліком системи, а радше свідченням сформованої академічної культури, яка дозволяє оперативного та неформалізовано реагувати на запит внутрішніх стейкхолдерів (наприклад, оперативна заміна викладача ОК “Лінгвометодологія”).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП «Мови (англійська й українська) та комунікація» проходить процедуру акредитації вперше. На зустрічі ЕГ із адміністративним персоналом ЗВО, керівник Центру забезпечення якості освіти М. Винницький розповів про запланований на березень 2023 року цикл зустрічей із гарантантами тих ОП НаУКМА, які проходили акредитаційні експертизи в поточному навчальному році, з метою обговорення ймовірних змін на рівні структури ОП і процедур оновлення та фіксації моніторингу ОП. На резервній зустрічі гарант ОНП повідомила, що результати акредитацій інших ОП обговорювалися неформально, без документалізації (відповідні питання на спільних засіданнях кафедр не розглядаються, відповідно до наданих ЕГ протоколів 2020-2022 рр.). ЕГ пропонує надалі відповідні обговорення проводити також на спільних засіданнях кафедр з метою своєчасного реагування на «зовнішні» рекомендації ЕГ, сформульованих у відповідних звітах за результатами попередніх акредитацій інших ОП ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО діє принцип академічної свободи, що дозволяє учасникам освітнього процесу впливати на забезпечення якості ОНП. НПП залучаються до створення ОП, внесення змін, зауважень, наповнення ОК, викладання авторських курсів, беруть участь у щорічних обговореннях на спільних засіданнях кафедр англійської та української мов, тощо. Як було обговорено на зустрічах із ЕГ, внутрішній контроль якості освіти забезпечується Центром забезпечення якості освіти (<https://is.gd/nq4az7>), діяльність якого спрямована на покращення ОП та бізнес-процесів ЗВО, забезпечення принципів академічної доброчесності, проведення онлайн-опитувань, підвищення кваліфікації, тощо. Центр взаємодіє з рядом інституцій - "Infopuls", British Council, MacEwan University, Посольством Чеської республіки в Україні, National Endowment for Democracy тощо. Останні опитування, проведені Центром, на даній ОНП стосувалися здобувачів. Також опитування випускників проводить напрям «комунікації з випускниками НаУКМА» напередодні вручення дипломів. Опитування також доповнюються опитуваннями як і здобувачів обох курсів, випускників ОНП, а також вступників, НПП, які проводить гарант ОНП. Також, на думку ЕГ, була б дієвою практика започаткування на ОНП опитування роботодавців аналогічній опитуванням інших груп стейкхолдерів у ЗВО (<https://qa.ukma.edu.ua/>). Як було зауважено на зустрічі з адміністративним персоналом ЗВО, часто швидка реалізація побажань і рекомендацій усіх учасників освітньої спільноти, отриманих, зокрема, через систему опитувань чи в результаті неформалізованого спілкування, не документалізується. ЕГ прийшла до висновку, що у ЗВО створено достатньо ефективну систему забезпечення якості освіти, яка дозволяє проводити загальний моніторинг і пост-моніторинг якості та перегляд ОП стейкхолдерами на різних рівнях.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами цього критерію є те, що у ЗВО дотримуються чіткої процедури організації опитувань з метою покращення якості ОНП – у НаУКМА налагоджена система систематичного опитування учасників освітнього процесу через Google-forms, яка є найпоширенішою; здобувачі активно залучаються до внесення змін/пропозицій, які реально розглядаються та втілюються на практиці; Центр забезпечення якості освіти забезпечує внутрішній контроль якості освіти, взаємодіє з рядом іноземних та українських інституцій. Позитивною практикою є опитування вступників на ОНП, яке проводиться гарантом ОНП, оскільки дозволяє здійснити моніторинг очікувань майбутніх здобувачів від ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони та недоліки: Випускники та їхні роботодавці не були залучені до процедури обговорення ОНП на спільному засіданні кафедр. На спільному засіданні кафедр, присвячених моніторингу ОНП, не обговорюються результати акредитаційних експертиз інших ОНП НаУКМА. Не започатковано опитування роботодавців, попри наявний перший випуск магістрів за даною ОНП. Відповідно до внутрішніх нормативних документів ЗВО, до складу робочої групи ОНП слід було включити представника роботодавців. Рекомендації: У 2023 році слід почати залучати випускників і їхніх роботодавців до формалізованих процедур моніторингу ОНП. Також слід систематизовано здійснювати моніторинг кар'єрного шляху випускників через соціальні мережі, організацію очних чи онлайн зустрічей. ЕГ пропонує включати до обговорюваних питань на спільних засіданнях кафедр ті, які стосуються попередніх акредитацій інших ОНП ЗВО. ЕГ рекомендує також започаткувати опитування роботодавців ОНП і провести відповідне анкетування у травні-червні 2023 року або листопаді-грудні 2023 року. До складу робочої групи ОНП слід ввести представника роботодавців, відповідно до визначених внутрішніх процедур моніторингу та оновлення ОП у НаУКМА.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ дійшла висновку, що критерій 8 за більшістю своїх підкритеріїв (8.2, 8.4, 8.5, 8.6) відповідає рівню В. У контексті інших підкритеріїв існують незначні слабкі сторони та недоліки, а саме: у робочій групі ОНП відсутні роботодавці та на обговорення ОНП не запрошувалися випускники ОНП (підкритерій 8.1); не започатковано опитування роботодавців (підкритерій 8.7); наразі не запрошуються на спільні засідання кафедр з метою обговорення ОНП представники роботодавців тих організацій і підприємств, де вже працюють випускники ОНП (підкритерій 8.3). З огляду на те, що ці слабкі сторони та недоліки можна усунути поступово до кінця поточного року, ЕГ оцінює рівень відповідності Критерію 8 як В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються рядом внутрішніх нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО: Статутом ЗВО (<https://is.gd/pIysnh>), Стратегією розвитку, положенням “Про організацію освітнього процесу у КМА”, положенням “Про дистанційне навчання в КМА”, Правилами внутрішнього розпорядку НаУКМА, положенням “Про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА”, положенням “Про слухачів НаУКМА”, Кодексом етики НаУКМА, положенням “Про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА”, положенням “Про внутрішнє забезпечення якості освіти”, на час воєнного стану діють: положенням “Про особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану”, «Тимчасовим спрощеним порядком оформлення академічної мобільності здобувачів освіти НаУКМА та визнання у НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну та інформальну освіту, в умовах воєнного стану», наказом “Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану” тощо (<https://is.gd/5lVjNJ>). ЕГ звертає увагу на те, що окремі розділи та рубрики сайту ЗВО потребують оновлення та змістового наповнення: наприклад, “Захист прав студентів” (<https://is.gd/Xn4lt8>), Рада заступників декана (<https://is.gd/sbUeJf>) тощо. Під час зустрічі з НПП, гарантом ОНП, здобувачами ОНП, випускниками, представниками і керівниками адміністративних підрозділів ЕГ переконалася, що учасники освітнього процесу знають які у них є права та які обов'язки на них покладені. Щодо здобувачів НаУКМА, то нещодавнім прикладом виявлення свого не лише університетського, але й конституційного права на демонстрацію, був проведений мирний страйк у 2022 році щодо ситуації, яка склалася з виборами президента ЗВО (<https://is.gd/VnK67s>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

За підсумками моніторингу ОНП у 2022 році не було започатковано процедуру обговорення змін до проекту ОНП. На сайті кафедри української мови у розділі “Проекти освітніх програм” містяться проекти змін до ОП за 2020 та 2021 роки, де запрошуються здобувачі, випускники, роботодавці, представники академічної спільноти, співробітники НаУКМА, представники інших груп стейкхолдерів залишити відгуки, побажання та пропозиції для покращення ОП. Під час останнього обговорення пропозиції та зауваження слід було надсилати до 15.11.21 р. на відповідну зазначену електронну пошту гаранта ОНП або заповнивши на сторінці кафедри української мови форму (<https://is.gd/JaJg8Q>). На сторінці обговорення також оприлюднено пропонувані зміни до ОНП (запропоновані здобувачами відповідно до відомостей СО та наданих ЕГ доказів) (<https://is.gd/weWkXY>). ЕГ рекомендує у майбутньому для зручності зацікавлених сторін публікувати також отримані пропозиції від стейкхолдерів із зазначенням ступеня їхньої врахованості робочою групою ОНП після завершення громадського обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП розміщено на сайті ЗВО у розділі “Інформаційний пакет ЄКТС” (<https://is.gd/RLHDQx>). Структура НП ОНП представлена також на сайті Приймальної комісії ЗВО (<https://is.gd/oj4qGQ>). Позитивною ініціативою ЗВО є щорічний довідник для вступників «Могилянські студії», який містить інформацію про професорсько-викладацький склад, навчальні плани та програми підготовки бакалаврів і магістрів ЗВО, анотації ОК. Довідник є важливим джерелом інформації для майбутніх здобувачів НаУКМА, адже докладну інформацію щодо ОК, їхнього змісту та критеріїв оцінювання можна отримати лише із силабусів, доступних на платформі ЗВО лише для адміністрації, НПП та здобувачів, які мають корпоративну пошту. Втім, під час роботи із сайтом ЕГ з'ясувала, що інформація щодо ОНП, яка акредитується, відсутня у довідниках за 2021 р. (<https://is.gd/8WkCqE>) та 2022 р. (<https://is.gd/374w9P>); при цьому посилання на довідник (<https://is.gd/IJQC7J>) з головної сторінки ОНП (<https://is.gd/RLHDQx>) є неактуальним, адже пропонує довідник на 2020-2021 н.р.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткі, логічно-структуровані та документально закріплені у внутрішній документації ЗВО, береться до уваги законодавство України; всі учасники освітнього процесу знають, що у них є права та обов'язки, розуміють до кого звертатися у разі порушення їхніх прав, а також усвідомлюють яку відповідальність понесуть у разі невиконання чи неналежного виконання своїх обов'язків, зокрема, що стосується будь-якого порушення академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: Відсутня практика публікації на сайті отриманих пропозицій після завершення процедури громадського обговорення ОНП. Відсутнє змістове наповнення окремих рубрик. Довідник для вступників «Могилянські студії» не містить інформації про дану ОНП. Рекомендації: Під час наступного оновлення ОНП у 2023 році для зручності зацікавлених сторін слід публікувати також отримані пропозиції із зазначенням ступеня їхньої врахованості робочою групою ОНП після завершення громадського обговорення. Окремі розділи та рубрики сайту ЗВО, а також довідник для вступників «Могилянські студії» також потребують оновлення та змістового наповнення до кінця весняного семестру.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

На ОНП, що акредитується, всі учасники освітнього процесу знають, що у них є відповідні права та обов'язки, дотримуються їх послідовно. Здобувачі ЗВО в разі недотримання їхніх прав здатні до самоорганізації та до мирного захисту власної позиції. ЕГ підсумовує відповідність даного критерію рівню В, оскільки існують незначні недоліки, пов'язані з своєчасністю та повнотою опублікованої інформації на сайті ЗВО (часткова відповідність вимогам підкритеріїв 9.1 і 9.3) та недосконалою процедурою обговорення ОНП (часткова відповідність вимогам підкритерію 9.2), які можна оперативнo усунути у стислі терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Протокол спільного засідання 2022.pdf</i>	N6wxYN/akXuM643HI9lMw9c+GundyIk3txcovxJIrEw=
Додаток	<i>Протокол спільного засідання_2021.pdf</i>	qtZ+U8ZlYEq7LsPH8GocO464rT/n4wsOEnDhtuuZuTY=
Додаток	<i>Протокол спільного засідання_2020.pdf</i>	sZ5KMLX8xs18KWu3D27wUKjkcxcCSoSsKxp9rz4kJXE=
Додаток	<i>Публікації_доповіді_студентів.pdf</i>	zGMwzIpDtiFuUgLWtsmcQ56QN7Cgoswq1HuD/EuuAv4=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших

актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Чик Денис Чабович

Члени експертної групи

Бережна Маргарита Василівна

Городиловська Марія Тарасівна